

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Spalis — October 17, 1973 Nr. 79

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AUDRAI KILUS

Prezidento Nixono pozicijos sustiprėjo

Spiro Agnew bylos atomaža iškėlė idomų klausimų: kodėl mažas pareigūnas už kyšininkavimą baudžiamas skaudžiau už didelį. Čia būtų pagrindo naujiems priekaištams prezidentui Nixonui, kad jis prasiilenkė su teisingumu. Iš tikro tačiau jo "deal" su savo buvusiu viceprezidentu nebuvo blogas kraštui. Agnew, kaip parodė jo kalbos sutikimas respublikonų konvencijoje Los Angeles, turėjo nemažą savo šalininkų skaičių, kurie iki paskutiniųjų norėjo tikėti savo "baltojo riterio" skaistyste. Jei Agnew iš tikro būtų nusistatęs kovoti iki karto

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

galo, jo pašalinimo procedūra galėtų užtrukti porą metų. Tokios prabangos negalėtų sau leisti ir Jungtinės Amerikos valstybės. Susitarimas su Agnew nuo jos išgelbėjo kraštą ir gali galbūt turėti būti užskaitytas pliusu Nixonui.

Ūtų 'plusų' prezidentas skubiai reikalingas. Pagal Louis Harris tyrinėjimą šių metų rugsėjo mėnesį tik 32% amerikiečių manė, kad prezidentas gerai atlieka savo pareigas. 65%, kad blogai. Tuo tarpu dar vasario mėn. tie skaičiai buvo

priešingi. 60% buvo patenkinti, tik 39% — nepatenkinti. Daugiausiai Nixono populiarumai pakenkė ūkinė būklė. Tik 17% amerikiečių mano, kad jis šioje srityje varė teisingą politiką, dar mažesnis nuomimis (16%) patenkinti jo laikyseną Watergate byloje.

66% amerikiečių tačiau mano, kad prezidentas susilaukė pasisekimo savo pasaulinės taikos siekimo politikoje, 62% pritarė jo politikai su rusais ir 51% Kissingerio paskirčiai Valstybės Sekretorium.

Šių skaičių analizas turėjo paskatinti prezidentą daugiau lošti užsienio politikos korta. Jei tarptautiniai horizontai aptemtų, ten pasirodytų juodi pavojaus debesys, dauguma amerikiečių jaustųsi patogiai savo valstybės priešakyje matydami patyrusį Nixoną ir užmirštą Watergate. Tai nepakeistų pažiūros, kad visi politikai yra sukčiai ir savanaudžiai, tačiau tarptautinė pokerio partija reikalauja ne idealisto, bet patyrusio lošiko.

Už tat kilusi audra Artimuosiuose Rytuose buvo paties Dievo dovana Nixonui. Kai Izraelis atkreipė prezidento Nixono dėmesį į didelę arabų kariuomenę koncentraciją pasieniuose ir pasiteiravo dėl galimos reakcijos į preventyvinį užpuolimą, prezidentas, sakoma, jokiū būdu nepatyrė jo griebtis, nes tai pakenktų Izraelio bylai pasaulio akys. Iš to išeitų, kad prezidentas turėtų jaustis dabar įpareigotas padėti Izraeliui. Iš kitos pusės, kaip viešai pareiškė senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas sen. Fullbright, Izraelis kontroliuoja ir JAV senatą ir atstovų rūmus. Kongresas, kuris kovoja dėl kiekvieno dolerio skiriamo savo krašto apsaugos reikams, be diskusijų davė pusę milijono dolerių Izraelio ginklams (tai buvo dar prieš karą). Kiekviena atveju, pro-izraeliška laikyšana nepagadintų Nixono santykių su kongresu. Iš tikro tačiau, prezidentas niekada nėra pasisakęs už Izraelio išlaikymą iki karo būviosios sienos. Jo, ir Kissingerio nuomonę, Izraelis turėtų padaryti didelių nuolaidų arabams. Prasidėjęs karas reikalauja labai didelio tiekimo, tai ne kovos Vietname, kur partizanai gali dešimtmečius išsilaikyti džunglėse. Bet ir Artimuosiuose Rytuose galimas Indokinijos sprendimas. Jei abi pusės suvaržys ginklų tiekimą karas turėtų būti apstabdytas. Kitaip sakant, karo eigą gali nulemti JAV susitarimas su sovietais. Žinoma ne oficialus per Jungtines Tautas, bet privatus. Čia vėl glūdi Nixono šansas atgauti savo tautiečių pasitikėjimą. Bent rašant šias eilutes atrodo, kad karas ir sklandus Agnew bylos likvidavimas buvo labai dėkingos progos Nixonui.

Čiurlionio ansamblis Kanados Lietuvių Dienoje Toronte. S. Dabkaus nuotr.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Kanados lietuviai, tėvynės ilgesiu ir jos neišdildomais prisiminimais gyvendami, kasmet renka tai vienur, tai kitur į savo didžiąją rudens šventę, vadinamą Lietuvių Dienomis. Šie-

Muz. A. Mikulskis

met toji šventė įvyko Toronte spalio 5-7 d.d. ir buvo skirta Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakčiai paminėti.

Šventė pradėta penktadienį susipažinimo vakaru Lietuvių Namuose. Naujos ir erdvios Lietuvių Namų patalpos buvo perpildytos svečiais iš arti ir toli. Ypatingai daug jaunimo. Čia meninė programą išpildė plačiai žinomas Hamiltono mergaičių choras "Aidas", kurio ugdytoju ir vadovu nuo įsistatymo dienos yra solistas Vaclovas Verikaitis. Chore jaunų dainininkių skaičius suklejojo apie 60. Jos padainavo 12 dainų ir buvo gausiais plojimais sutiktos. Taip pat buvo džiugu išgirsti ir solistą V. Verikaitį išpildžiusį trejetą lietuvių kompozitorių kūrinių. Akomponiamentu jų dai-

P. BASTYS

nų melodijas palydėjo muz. J. Govedas. Muzika, šokiai, jauna dvasia, pakili nuotaika ir pašnekėsiai nusitęsė net iki po dvylikinių gaidelių. Nors labai miela ir malonu dar būtų buvę pabūvoti, tačiau paskutiniai muzikos garsai buvo ženkla, kad pirmoji šios didingos lietuvių šventės diena jau pasibaigė.

Rytojaus diena pramatyta balius įvyko Etobicoke Lions' Club patalpose. Pačios patalpos nors ir labai didingos, tačiau buvo net iki slenkščio sausakimšai užpildytos. Čia kiekvienas galėjo sutikti ne tik savo artimus, bet daugelį ir iš tolimesnių vietovių. Šios dienos meninę programą atliko Londono kvartetas "Rasa". Tai gana populiarus ir judrus vienetas. Jame dalyvauja Vida ir Liucija Petrašiūnaitės, Irena Jokūbaitytė ir Remigijus Buskytė. Jos padainavo keletą lengvesnio žanro lietuvių širdžiai artimų ir mėgiamų dainų.

Sekmadienį pastaroji šventės diena praėjo Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakties paminėjimo ženkle. Ryersono Politechnikos Instituto teatre įvyko akademija koncertas. Akademija pradėta Kanados himnu. Išanginį žodį tarė KLB Toronto apylinkės pirmininkas A. Puteris. Po prasmingų kun. A. Žilinsko invokacijos žodžių išdėmėtiną sveikinimo kalbą pasakė generalinis konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas. Jis pabrėžė, kad Vilnius mums yra nepakeičiama brangenybė ir kalbanti senovė. Ne-

veltui Vilnius dėl savo gražių bažnyčių ir stilingų rūmų buvo vadinamas Europoje šiaurės Florencija. Kalbėdamas toliau konsulas pasakė nesugriaujamą tiesą, jog Vilnius būdamas Lietuvos sostine, nei teisiniai ir nei faktiniai nėra buvęs lenkų valdžioje, išskyrus Želigovskio smurto atvejį. Poeto F. Vaičiūno žodžiais "Mes be Vilniaus nenurimsim!" konsulas baigė savo kalbą. KLB krašto valdybos pirmininkas E. Čuplinskas savo sveikinimo žodyje lietuvių pasaulio politinius

Sol. I. Grigaliūnaitė

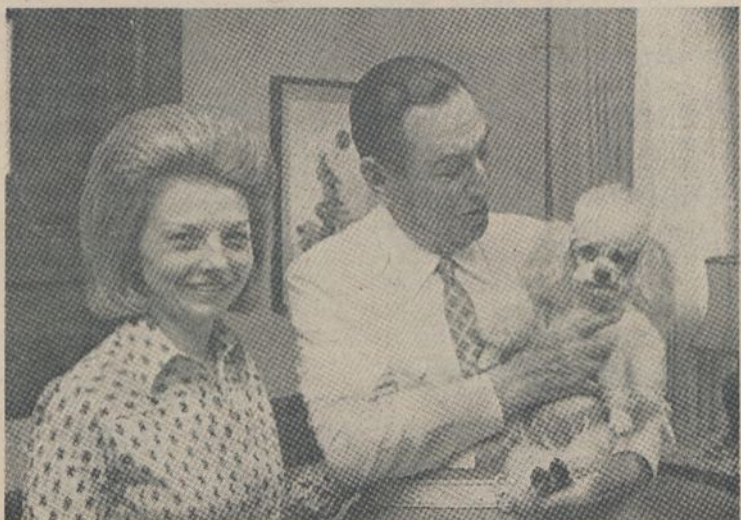
įvykius ir sovietinės Rusijos nesėkmingas pastangas gauti jų okupuotą antrojo pasaulinio karo metu žemių pripažinimą.

Po svečių pristatymo, suprasdamas ir įvertindamas mūsų pastangas, nuoširdžiu žodžiu mus sveikino Ontario prov. parlamento atstovas min. J. Yeremko. Nemažai sveikinimų buvo gauta raštu. Toliau sekė poeto K. Bradūno žodis Vilniaus sukakties proga. Prelegentas gretindamas mažuosius su didžiais nusakė, kad ir mažieji nėra be svorio. Geriau esą būti, kartais, mažu ir kietu riešutu, negu dideliu kopūstu, kuris nepakelia šalčių ir genda. Štai, esą, tie mažieji savo sostinėje Vilniuje jau prieš 400 metų įsteigė universitetą, kai Maskvoj toji pati švietimo institucija atsirado 200 metų vėliau. Nužymėjęs Vilniaus reikšmę lietuvių tautai, paskaitė iš savo naujai išėjusios

Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su vadovu V. Verikaičiu. St. Dabkaus nuotrauka

(Nukelta į 2 psl.)

Naujieji Argentinos vadovai -- Peronai, vyras ir žmona.

PERONAI VALDYS ARGENTINĄ

BRONIUS AUŠROTAS

Š.m. rugsėjo 23 d. argentiniečiai, jų tarpe ir lietuviškos kilmės to krašto piliečiai, po ilgo 19-kos metų laukimo, turėjo progą išsirinkti prezidentu, savo garbinamą asmenį, Juan Peroną. Žinia, Perono išrinkimas nieko nenustebino, nes jo išrinkimui buvo puikiai pasiruošta. Bet kiekvienam atvejui, Perono išrinkimas Argentinos prezidentu, po devyniolikos metų ištrėmimo, yra istorinis įvykis. Dar svarbiau: kartu su juo buvo išrinkta viceprezidentu jo trečioji žmona, Isabelita: taigi vyras su žmona Peronai, prisiekė krašto konstitucijai, kad laikysis jos per ateinančius ketverių metus valdydami Argentiną.

Apie naujai išrinktą prezidentą Peroną jau daug kartų buvo rašyta įvairiomis progomis. Ši kartą pašvėskime kiek vietas ir laiką, jo trečiajai žmonai Isabelitai; gi ji yra pirmoji moteris Lotynų Amerikoje pralaužusi vyriško užsispyrimo ledynus ir pasiekusi šią negirdėtai aukštą padėtį Argentinoje.

Žinokime, kad išrinkti moterį viceprezidentu absoliutiškai vyrų dominuojamoje Argentinoje buvo tikrai sunkus uždavinys. Ir kai Peronas, su savo trečiaja žmona, Justicialistų partijos buvo nominuoti kandidatais į prezidentus ir viceprezidentus š.m. rugpjūčio mėnesį, tada gana žymi

argentiniečių dalis tokiam partijos žingsniui ne tik kad nepritarė, bet atvirai priešinosi... Gi Isabelita, išgirdusi partijos bosų sprendimą, paplūdusi ašarose! Tačiau šios ašaros nebuvo jos silpnybės ar susijaudinimo ženklas; iš esmės imant gailios ašaros buvusios net apgaulingos, nes Isabelita esanti nei kiek ne silpnesnė būdo, kaip ir jos vyras Juan'as.

Ji yra gana žemo ūgio blondinė, gimusi vidutinių šeimoje, vienoje iš neturtingiausių La Rioja, Argentinos provincijų. Vos sulaukusi 20-tų metų ji paliko savo gimtinę ir kaip šokėja, su Argentinos tautinių šokių grupe, keliavo aplink pasaulį. 1956 m., Panama City, kur ji dirbo kaip šokėja, viename naktiniame klube, Isabelita susipažino su Peronu. Ir po penkerių metų ji už Perono ištiekėjo Madride.

Teigiama, kad jos vedybos su Peronu jai suteikusias žymų sėkmių viename Justicialistų partijos judėjime. Būdamas labai guvaus proto ji tapo pačiu garsiausiu Perono balsu tremtyje: kiekvienas jos pasisakymas, Justicialistų partijos naujai, Argentinos spaudos buvo kartojamas, lyg kad pats Peronas būtų kalbėjęs.

1971 m. virš minėtoji partija buvo patekusi į prezidentus ir viceprezidentus š.m. rugpjūčio mėnesį, tada gana žymi

(Nukelta į 2 psl.)

ŪKININKO SUROGATO GAMYBA

Surogatas yrapadirbi-nys. Sunkiais įvairių ne-dateklių laikais suroga-tiniai gaminiai sudaro kli-jentams ir pirkėjams ap-gaulingą vaizdą, kad pre-kių trūkumo nėra. Jeigu nėra, mielasis, tikroska-vos, tu gali gauti ... iš morkų pagamintą kavą ir gardžiuoti tradiciniu "kavos puoduku".

Peronai valdys...

(Atkelta iš 1 psl.)

prie susiskaldymo be-dugnės. Ir tada Peronas, lyg tas talentingas šach-matininkas, pajudino sa-vo svarbiausią figūrą, ka-ralienę". Isabelita buvo išsiųsta į Buenos Aires: atvykusi į krašto sostinę ji sugebėjusi visiems at-skaldyti įrodymus, kad "tėra tik vienas Peronas ir kad peronistų partija turinti tik vieną kandi-datą į prezidentus, tik Pe-roną".

Tačiau pats kiečiausias rieuštas buvo per-kastas, kai ji š.m. rug-piūtį sugebėjo įtikinti Jus-ticialistų partijos vyrau-jančią lytį, kad ji tinkan-ti į krašto vicepreziden-tus. Partijos bosai tik at-bulomis rankomis pasi-rašė savo sutikimą, kad moteris būtų nominuota antrajam postui respu-blikoje.

Rinkiminės propagan-dos Isabelitos pirmieji pasirodymai buvo gana neįtikinantys ir vyrai apie ją sakėdavo, kad "ši moteris yra sulipdyta iš plastikos ir prieš ei-dama į kalbėtojų tribūną yra buvusi plaukų šukavi-mo salone". Gi kiti ar-gentiniečiai suskubo pa-stebėti, kad Isabelita pa-mėgdžiojanti Evitą (I-ją Perono žmoną), ne tik plaukų sušukavimu, bet ir jų nudažymu, geltona-kaštonine spalva. Dar kiti ją matė, "lyg ledo gabalą, kai Evita yra bu-vusi išsiveržiančios aist-ros ugniakalnis". (Ne-reikia užmiršti, kad ar-gentinietis mato moterį kitokią, negu šiaurės amerikietis ar europie-tis.)

Tačiau nežiūrint pir-minių kritikos balsų Isa-belita buvusi labai nuo-sekli ir logiška savo pro-pagandiniuose priešrin-kiminiuose pasirodymuo-se: ji perskrido Argenti-ną iš pietų į šiaurę, lan-kydama pačias neturtin-giausias krašto vietas. Ir ji buvo labiausiai mėgia-ma "neturtingųjų, be-marškinųjų" už jos pui-kią laikyseną ir mokėji-mą prieiti prie savo tau-tiečių. Jos dėka, ne vie-nas darbą duodęs projek-tas buvęs pažadėtas rin-kiminės eigos metu.

Dabar, po sekmingų rinkimų jos priešai bijo, kad ji, pasinaudodama vi-ceprezidento padėtimi, labai sustiprins savo po-litišką bazę ir atsiker-šys už jos nerėmimą. Ta-čiau, jeigu 77-metis Pe-ronas mirytų, tad pagal "žentelmenų susitari-mą" taip pat ir Isabeli-ta atsistatydintų ir būtų paskelbti nauji presiden-tų rinkimai: tuo būdu ta pati šeima neliktų valdy-ti kraštą. Tačiau kaip šie reikalai susiklostys pa-rodys ateitis.

Šis būdas pripildyti rin-ką surogatiniais gami-niais sudaro vadinamą "lenkų" anekdotų turinį. Kava iš degintų morkų, silkė iš paprasto šapalo, o drabužis iš figos lapo. Bet... mes neturime fig-medžių. Paimkite kopūs-to lapą!

Šitą anekdotą atšvieži-na ok. Lietuvos Žemės ūkios statybos projekta-vimo instituto gyvenvie-čių skyriaus vyresnysis architektas A. Bagdonas. (Atleiskite už pilną A. Bagdono pareigų nusaky-mą -- toks jis ilgą laiką sias; toks jis dedamas sovietinėje spaudoje prie Bagdono pavardės).

A. Bagdonas rašo "Valstiečių laikraštyje" (Nr. 109) apie naują, "so-vietinį kaimą", kurį re-žimas kuria dabar iš Lie-tuvos ūkininkų atimtosė žemės.

"Naujoji gyvenvietė ir kokie jos nauji kontū-rai?" klausuku straips-nio pavadinime intrigu-ja vyr. architektas laik-raščio skaitytojus. Mums atrodo, kad viet-niai žmonės savo akimis regi "naujo kaimo" sta-tybinius "stebuklus". Už-tat "Dirvos" skaityto-jams tas A. Bagdono rašiny sūdomus savo nuo-traukomis ir tų nuotraukų komentarais.

Šiomis dienomis multi-milijoninis "Time" pla-čiai vertina danų archi-tekto Jorn Utzono projek-tavimo kūrinių, išdygusių australiškojo miesto, Sydnejaus, pakrantėje. Tai Sydnejaus operos rū-mai. Mums, išeiviams lietuviams daugiau rūpi pažvelgti į savo kaimo pertvarkymą, darymą, jo prigimties keitimą ir brutalų jo naikinimą.

Ukmergės rajono Le-onopolio tarybinio ūkio Dainavos gyvenvietėje įvyko LTSR Architek-tų sąjungos subuvimas (plenumas) ir čia svarstė naujo kaimo projek-tus. Nors lietuviškas žo-dis "kaimas" reiškia spe-cifinę gyvenvietę, gyven-mo ir istorijos eigoje su-vaidinusi milžinišką reikšmę tautinėje ir vals-tybinėje lietuvių tautos evoliucijoje. Kaimas bu-vo poetizuotas, jautriai mylimas. Netgi tą mielą kaimą pabėgėliai litera-tai išsivežė savo raštuose išsiviję ir čia per-porą dekadų negebėjo nu-sikratyti to kaimo gyven-sena, to kaimo vaizdais, nors jau kaip toks ne-beegzistavo tėvynėje.

Sovietai sunaikino tą tradicinį ir tikrąjį lie-tuvišką kaimą iš pagrindų: pastatus griovė, žmo-nės trėmė, žemes atė-mė... o dabar jau plačia-burna prakalbėjo apie "naują kaimą".

Apie kokį gi "kaimą" prašneko vyr. architek-tas A. Bagdonas? Jis kal-ba apie mikro-miestukų pavidalo gyvenvietes. To-kioms gyvenvietėms pa-statų projektus gamina technikai projektuotojai pagal iš centro (Mask-vos) gaunamas instrukci-jas. To šablono tikslais lengvai iššifruojamas: sovietinės uniformos bū-tinumas, kad individu-alūs bruožai pranyktų standarto pastatuose. Iš laikraštyje paskelbtų nuo-traukų, iliustruojančių

A. Bagdono labai santū-rius projektų gyrimus, matyti, kad tai daugbu-čiai namai. Žemdirbys visam savo amželiui įva-romas gyventi daugbučio namo pragare. Galima vaizduotis, kaip jaučia-si kolūkietis, kuriam su šeima tenka gyventi, kaip buv. dvaro kumečiui daugbutyje ir kur visi tu-ri lygias "teises" turėti amžinus kivičius su kai-mynu už plonos sienos. Iki šiol garsėjo kolūkie-čių kivičiai dėl "priva-tininko" plotelių. Kada visus kolūkiečius suva-rys į "kaimus" ir pri-vers gyventi daugbutiu se namuose prasidės "naujo kaimo" gadyne.

Architektų plenumas skyrė daug dėmesio ne-esminėms kolūkiečių gy-venimo poreikiams. Šie būdingi ir reikalingi nor-malaus gyvenimo sąlygo-se: žalios vejės, medžių protarpiai, kultūros na-mai (propagandos namai) skverai ir sanitarijos įrenginiai. Bet, esminis daiktas: žmonės gyvens daugbutiuose -- yra kai-mo surogato gamyba. Iš-mus pasiekusios medžia-gos: gyvenimo standar-tas yra šešių ar aštuonių butų namas. Argi A. Bagdonas primiršo tikro lietuviško kaimo idilę? Kumetynai, kurie bus vi-sų ir niekeno, netrukus taps amerikinio tipo pi-gių butų pragariais.

Xerx

KANADOS...

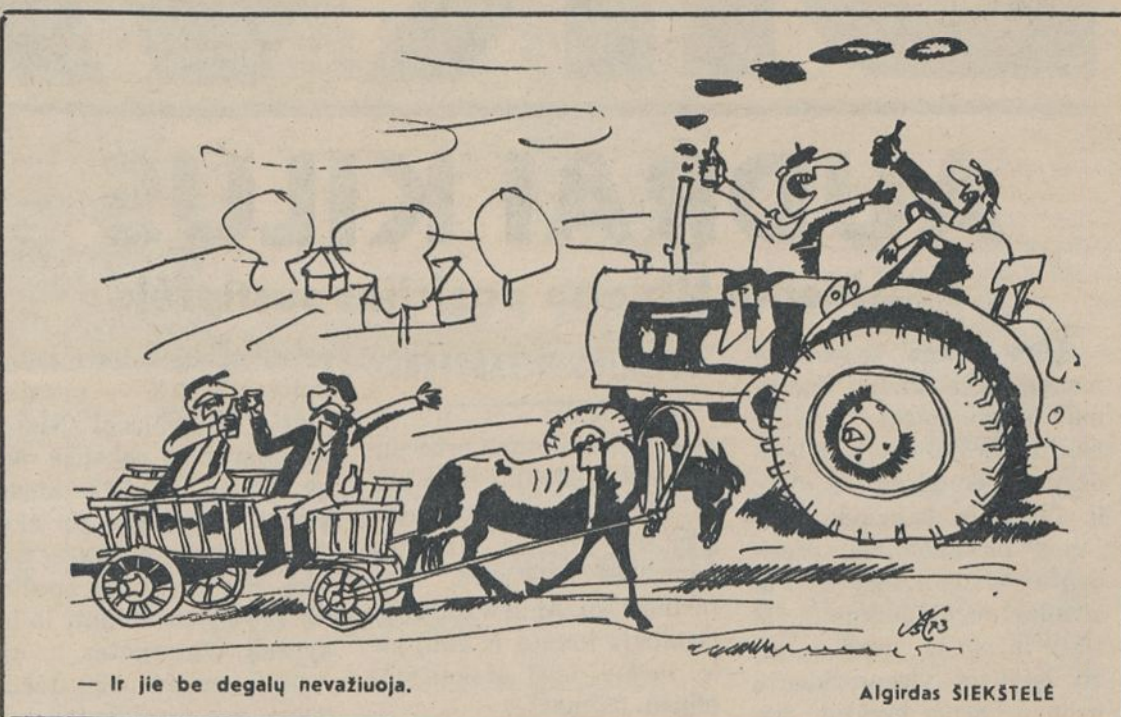
(Atkelta iš 1 psl.)

knygos dedikuotos šiai garbingai mūsų sostinės sukačiai paminėti keletą kunigaikščio Gedimi-no laiškų ir pokalbių.

Meninę programą iš-pildė muz. Alf. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis. Tai didingas, žavus ir pasigėrėtinais stiprus vienetas. Pra-džiai mišrus choras pa-dainavo keletą popula-rių liaudies dainų. D. Bankaitytė paskambino kanklėmis muziko Alf. Mikulskio kūrinių lietuviš-ką rapsodiją. Toliau at-skiri vyrų ir moterų cho-rai, tautiniai šokiai, kank-lių ir pučiamųjų instru-mentų orkestrai harmo-ningai derinosi ir, tary-tum kaip filmas, pasiro-dymai ėjo vienas po ki-to keldami atsilankusių jų širdis į meno aukšty-bes. Čiurlionio ansamblio giminė Lietuva. Tai gi, jaunystės dienos jau seniai nužydėjusios. Kei-tėsi vietovės, o su jomis dainininkai ir jo koncer-tų lankytojai, tačiau ne-sikeitė maestro Alf. Mi-kulskis, tas garbingas an-samblio vėliavnešis. Jis savo ryžtumu ir nepalau-žiama energija sugebėjo nugalėti sutiktus sunku-mus ir išugdyti jo stip-rią meninę galią. Šia pro-ga džiugu prisiminti, kad maestro šiame darbe bu-vo ir yra ne vienas. Kar-tu su juo ansamblio rūpes-čiais, vargais ir darbais dalijasi jo didžiausioji drauginė ir gyvenimo draugė kanklininkė Onu-tė Mikulskienė, tautinių šokių vadovas F. Maže-tis, chormeisteris R. Ba-bickas, valdyba pirminin-kaujama H. Bankaičio, an-samblio pažibos solistai I. Girgaliūnaitė, A. Gi-

Jų pačių akimis...

DEGALŲ VISUR REIKIA...

Algirdas SIEKSTELIS

laiškai Dirvai

Mažavertiškumo kompleksas

Nobelio premija dabar pasi-darė propagandos priemone. Tai mes matome iš pastarųjų dienų manevrų. Tai matyti ir iš ank-tesnių premijos skyrimų.

Solženicinas, dangstydamasis nuo sovietinio teroro ir psichiat-rinės ligoninės savo Nobelio pre-mija, norėdamas stiprinti sovie-tinio liberalinio fronto jėgas, pa-sitūlė kandidatų mokslininką Sa-charovą. Tada, šiam pasiūlymui nuneigti švedų kompartijos va-das Fermanonas pradėjo rei-kalauti suteikti Nobelio taikos premiją mirusiam (nusišovusiam?) marksistui Allendei.

Anksčiau Nobelio literatūros ir taikos premijos buvo labai kon-traversinės ir teikiamos sun-kiomis įspėjimais sumetimais. Faktas yra tas: Nobelio premi-ja vis dar turi tam tikrą svorį ... propagandiniu požiūriu. Jeigu į tokį ginklą tiesia rankas di-dieji, kodėl ir mažiesiems ne-mėginti tokį ginklą gauti? Svarbu surasti asmenį ir įvykį, kuris asmenį iškelia iki pasaulinio gar-so.

Kaip su lietuviška išeivija? Vargšai! Laisvojo pasaulio lie-tuviai serga aštraus mažaver-tiškumo kompleksu liga. Anemiš-ka pažiūra bet kurio drąsesnio projekto baimė! Jie galvoja, te-gu kiti varžosi dėl pasaulinės propagandos ginklo, dėl Nobelio premijos -- mes tupėkime užpe-kyje, ten, marinuodami savo pa-saulinius vardus... Mes ir tuos aprėkime, kuri pasiūlytų tokius projektus!

Apie ką kalbame? Kalbame apie Simą Kudirką, kuris savo šuoliu į "Vigilantą" išoko į pa-saulinio vardo turėtojų kategori-ją. Net dviem metams praėjus Simo Kudirkos šuolis neišblėso pasaulinėje spaudoje. Ir niekad neišblės.

Žurnalistas A. Gustaitis tada kreipėsi į tuos lietuvius, kurie turi teisę stvertis iniciatyvos siūlyti, gradacijos keliu, Simą Kudirką kandidatui Nobelio tai-kos premijai gauti. Sumanymas atsiremkė į išeivijos mažaver-tiškumo kompleksą ligos invali-dus. Kaip tai? Kudirką? Nobe-lio premijai? Geriau ir nepras-lėdėti, vis vien švedai neduos pre-mijos... Projektą pakišo netikėtai po rašomojo stalo gelumbe, bet po užmaršties veleno. Antrą kar-tą Simą suvyniojo brezentui ir at-i davė budeliams...

O darbas nebuvo sudėtingas. Darbo nereikėjo bijoti. Keli raš-tai, keli vizitai, kelios spaudos konferencijos ir... Simas Kudir-ka jau Nobelio Taikos premijos kandidatų sąrašė. Koks gi smū-gis budeliams! Koks gi presti-žas išeivijai! Ką išeivija turi da-bar, tokį šaunų projektą panie-kusius?

lys, R. Butkus, V. Pleč-kaitis ir visi jo dalyviai atiduodami didelę ir gar-bingą duklę savo tėvy-nei Lietuvai.

Minėjimas baigtas Lie-tuvos Himnu. Programai vadovavo Miss Vilnius Jūratė Kobelskytė.

Menkavertiškai pasielgta su rašytojo J. Gliados projektu reikalaujanti pavadinti "Vigilantą" "Simo Kudirkos" vardu. Projek-tas siūlė laivą pavadinti ir įves-ti kasmetinę tradiciją. Lapkričio 23-tuo laivą plaukti į Simo išda-vimo vietą ir nuleisti į bangas vainiką. Tai Simo žuvusiai lais-vei atminti. Prieš tą pasiūlymą menkavertiškumo kompleksu li-gonys pradėjo rašyti. Jie, atro-do, liguistai baidėsi Simo Kudir-kos vardo ant lemtingo kuterio borto! Jie, atrodo, gėdėdė, kad "Vigilantas" liktų, o Simo at-mintis žūtų. Ir ką gi: štai, da-bar, "Vigilantas" liko, o Simas kenčia Potmos naikinimo sto-vykloje. Kas laimėjo, kas paten-kintas?

Pirmaisiais metais, atrodo, kažin kokie "veiksniai" mėgino vykdyti Gliados projekto da-lį. Keli asmenys išplaukė jū-ron, Nuleido ir vainiką į ban-gas. Vienas iš tos memoriali-nės išvykos turėjo nusipirkti tada itin šviežios knygos (J. Gliada "Simas") keletą eg-zemplorių ir norėjo ją pada-linti jūrininkams amerikie-čiams, bet nepadalino ir laikė savo lagamine. Kodėl taip? Kiti lietuvių, išvykos dalyviai, parei-kalavo knygos ir nerodyti, nes dėl knygos turinio gali užsigau-ti ... Simo išdavikai, tie "Vigi-lanto" kvailiai, kurie leido Simą mušti ir kruvinti...

Baistis menkavertiškumo kompleksu reiškiniai žudo mūsų tautinį išdidumą. Nedrąsa, bai-mė kitataučio nuomonės, nesu-sigaudymas aplinkybėse, kurios labai dažnai mums palankios...

Komunistai ieško Nobelio Tai-kos premijos S. Allendei po jo mirties. Tai visiškai priešrau-

ja premijavimo taisyklėms. Pre-mija suteikiama tikrai gyvie-siems. Simas dar gyvas. Niekad nevėlu ieškoti jam premijos kan-didatūros. Jeigu pasaulis žino kandidato vardą, tai jau pusė di-džiulio laimėjimo.

Stidoma susidomėti tuo, anks-čiau nerealizuotu projektu, pra-dėti rūpintis tuo reikalu: steigti tam reikalui komitetą. Jeigu tai ignoruoja organizuoti padaliniai, komitetas gali susikurti sponta-niškai.

Pasisakykit tuo reikalu spau-doje. Vienybėje -- galybė!

R.D.

DIE MAKERS TOOL MAKERS MILL HANDS MACHINISTS DIE LEADERS

Top Rate
FULL FRINGE
BENEFITS

CENTURY TOOL CO.

32201 N. Avis Dr.

Madison Hts., Mich. 48071
(75-82)

HANDYMAN-WOMAN
TO ASSIST IN SHIPPING
RECEIVING, MAINTENANCE AND
PLANT KEEPING
Interesting/Diversified work. Experi-
enced desired but willingness to learn
may qualify you.
Call 201-757-2040
COZZOLI MACHINE CO.
401 East 2nd Street
Plainfield, N. J.
An Equal Opportunity Employer
(78-80)

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1973 m. gruodžio 21 dieną —
grįžta 1974 m. sausio 4 dieną.

15 dienų (Vilniuje 5, Kaune 1, Rygoje 5,
Leningrade 2, ir Helsinkyje 2 d.).

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
Kaina tik \$696.00

VYKSTANTIEMS IŠ CHICAGOS — \$100.00
IR IŠ CLEVELANDO — \$74.00 DAUGIAU.

Grupėje dalyvių skaičius ribotas —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

V. VIEŠINTAS IEŠKO IŠVADŲ

V. Viešintas? Kas jis toks?

V. Viešintas yra Lietuvos tarybinių rašytojų sąjungos žurnalo ("organo") "Pergalė" bendradarbis. Atrodo, kad "A. Viešintas" yra vieno aktyvesnio "Gimtojo krašto" redaktorių slapyvardis. Bet gi, kas jis būtų, netaip jau svarbu. Įdomu, retkarčiais, tai, ką V. Viešintas dėsto "Pergalėje".

V. Viešintui pavesta "organo" skiltis "Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo". Pastaruoju metu ši skiltis vis dažniau linksnioja ir patriotinės išeivijos problemos, mažiau besidomint išgaistancijos "pažangiosios" emigracijos reikaliukais. V. Viešintas sąžiningai veda tą skiltį, iš kurios ok. Lietuvos žmonės gali daug ką patirti. Ši V. Viešinto skiltis panaši į siaurą plyšelį toje užuolaidoje, už kurios rožimas norėtų, bet nebegali, nežinioje laikyti kultūrinį užsienio lietuvių reiškimąsi.

Septintame "Pergalės" numeryje V. Viešintas dėsto apie "Draugo" skelbiamą knygų išpardavimą papigintomis kainomis. Atpigindamas knygas, kurios sukrautos jo sandėliuose, "Draugas" daro gerą darbą, aktyvina stagnacinę mūsų knygos rinką. Su tuo sutinka ir "Pergalės" bendradarbis. Atkartodamas išeivijos rūpesčius, V. Viešintas apgalestauja, kad iš parduodamų knygų tarpe yra daug senų knygų, užsigulėjusių sandėlio lentynose net dvidešimt metų.

Tema ta nėra nauja, ji skauda. Dėmesys lietuviškai knygai yra išeivijos skaitytojo, o per tai visos išeiviskosios masės intelektualumo bei lietuviškumo matuoklis. Savųjų knygų ir savųjų autorių ignoravimas yra ryški bendrojo nukultūrinimo žymė, kur sutelpa du momentai: tautinio prestižo parodimas ir jauniosios generacijos paruošimas tirpdinimo katilei.

Tačiau visomis tomis "mirtinomis" nuodėmėmis visuomenė negali būti pakaltinta. Atsakingųjų kultūrinio gyvenimo veiksmų nesirūpinimas knygos propagavimu yra akivaizdi priežastis: kodėl lietuviška knyga išeivijoje gali pasidaryti "nejudamoju turtu". Čia niekas kitas negali daugiau nuveikti, kaip kad lokaliniai kultūriniai veiks-

niai. Visuomeniškai krūstėlėjimai knygoms pareklamuoti tamsiame bendro nukultūrinimo danguje yra reti, lyg kometų pasirodymai.

Gali būti ir dar viena, iki šiol neaparta knyginės rinkos stagnacijos priežastis. Leidyklos neapskaičiuoja leidinio žanro ir eventualaus to žanro skaitytojų skaičiaus. Mes turime gerų autorių leidinių dar iš Vokietijos stovyklų laikų, kurie iki šiol neišparduoti. Jų tiražai buvo per 5000 egz. Tokiais tiražais lengva iki maksimumo prisotinti rinką.

Pastebėta ir kai kurių leidyklų akcijos stoka. Skelbimais negarsinami net šioji toki garsą igiję premijuoti veikalai. Veikalų vertinimai dažnai rodo, kad atsiktikiniai vertintojai nėra pasiekę vertinamo veikalo lygio. Tokie "vertinimai" talkina knygos rinkos stagnacijai...

Bet grįžtame prie V. Viešinto, kuris, gal būt, nesuvokia tos išeiviskosios knygos rinkos problemų specifikos. Vyras, atrodo, nuoširdžiai apgalestauja tą stagnaciją. Jis kalba ir apie vaikų literatūros problemas išeivijoje. Vienur vaikiškos knygos trūkija sandėlyje, kitur reikiama, kad knygų nėra, tračior siūloma importuoti tokias knygas iš ok. Lietuvos...

V. Viešintas, aišku, pritaria vaikų knygų importui iš ok. Lietuvos pasiūlymams.

V. Viešintas skelbia savo skiltį įdomaus periodo ženkle. Mainai kultūrinėmis vertybėmis dabar ant kiekvieno geros valios žmogaus liežuvio. Taip! Ir mes norime mainytis vertybėmis. Išeivijos knygų užsigulėjimą sandėliuose lengva išspręsti: leiskite šias knygas eksportuoti į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir kt. knygynus. Ok. Lietuvos skaitytojai, savo lektūroje užtroškinti tarybinės raštelijos uniformizmo, kaip geležėlę radę, išpirks visas knygas, išeivijoje užsigulėjusias ilgus metus. Mes tikime, kad tai išeis žmonėms "į dvasišką naudą". Tai atšviežins ok. Lietuvos knygų rinką. Tai skambės sensacija. Kiek teko sutikti čia beviešinius intelektualus iš ok. tėvynės, neradome nei vieno, kuris tai minčiai nebūtų pritars. Atidarykite vartus, leiskite, kultūriniai mainų titulių išeiv-

Spalio septintoji yra labai reikšminga, kaip dr. K. Jurgėla savo pasikaitoje suminėjo, nes tą dieną buvo sudaryta paliaubų sutartis su lenkais, kurie po dviejų dienų tą susitarimą sulaužė. Spalio septintoji buvo reikšminga Detroito padangėje, nes buvo suorganizuotas Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų įkūrimo minėjimas.

Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos pirm. K. Veikutis programos išnagėję rašė:

"Šie 1973 metais priklauso Lietuvos sostinės -- Vilniaus 650 metų sukakčiai paminėti. Žodis Vilnius reiškia ne vien miestą -- Lietuvos sostinę -- jame glūdi visa istorinė Lietuvos valstybės praeities didybė, karžygiškos laisvės kovos ir amžių eigoje kurtos tautos kultūros ir meno vertybės".

"Vilniaus, kaip miesto ir net kaip sostinės, rašytinių šaltinių iš gilių senovės neturime. Pirmas rašytinis šaltinis, kuriame minimas Vilnius, yra Gedimino laiškas. 1323 metais Gediminas iš Vilniaus, jau kaip iš Lietuvos sostinės rašė laiškus popiežiui, Dominikonų ir Pranciškonų ordinams Saksonijoje ir Hanzos miestams bei Gotlando pirklams ir sudarinėjo sutartis su Rygos arkivyskupu ir Livonijos ordinu".

Šitaip Vilnius tapo Lietuvos oficialia sostine. Sostinės minėjimas buvo pradėtas šv. Petro bažnyčioje, kurioje šv. Mišias atnašavo kun. kleb. V. Kriščiūnevičius. Per mišias labai gražiai giedojė choras vad. muz. St. Slizio. Ypač buvo charakteringas patriotinis pamokslas, kuriame priminė lenkų ir kitų okupantų žiaurumus, nužudytus dvasiškius ir pasauliečius bei kankinius. Bažnyčioje buvo tikrai gražiai pagerbti Vilniečiai ir du atvykę iš Kanados ilgus metus iškentėję sunkiai pakeliamas kančias. Tai buvo Petras Česnulis -- "Nužmogintieji" knygos autorius su žmona ir Stepas Veranka. Kun. V. Kriščiūnevičius kvietė lietuvius vieninam darbui, nepriklausim tauti vieni kitiems, bet jungtinėmis pastangomis kovoti dėl krašto ir tautos laisvės. Tai buvo nu-

viškosios literatūros knygas į tarybinę rinką.

V. Viešintas įdomiai ir būdingai -- atsargiai pradėjo domėtis ta tema. Mes ryžtamės jo mintis surealinti, sudaiktinti, suteikti joms konkretų turinį. "Pergalės" bendradarbis rašo: "lietuviškos knygos užsigulėjimas rodo išeivijos skaitytojo abejingumą savo literatūrai". Kultūrinių mainų ženkle taip lengva išspręsti problemą, talkinti išeivijai. V. Viešintas galėtų nuveikti didžią kultūrinę misiją. Paliesti temą: ar reikia režimui baidytis išeiviskosios knygos? Ar išeiviskosios knygos ostrakizmas nėra tolygus knygų deginimui?

VILNIAUS SUKAKTIES MINĖJIMAS DETROITE

A. MUSTEIKIS

širdus šauksmas į veiksmus, kurie vis neranda bendros kalbos ir skaldo visuomenę.

Bažnyčioje plevėsavo visų Detroito organizacijų vėliavos -- šaulių, ateitininkų, karių savanorių, skautų, tautinė ir Amerikos viso 9 vėliavos. Vėliavų paradiui pravedi vadovavo Jūrų šaulių pirm. M. Vitkus.

Persikėlus į lietuvių namus pilnutinėje didžioje salėje, scenoje plevėsuoju vėliavoms, akademiją atidarė komiteto pirmininkas A. Musteikis padėkodamas klebonui, choristams, šauliams ir jų vadovui M. Vitkui už gražiai atliktą pirmąjį minėjimo dalį. Po to buvo pakviesta St. Kaunelienė, akademikė, redaktorė ir veikli visuomenininkė programai vadovauti. Jipristatė prezidiumą, kuriame buvo lietuvių Vilniečiai kankiniai, dr. Jurgėla, Vilniaus Kr. Lietuvių S-gos pirm. K. Veikutis, kun.

V. Kriščiūnevičius ir komiteto pirm. A. Musteikis.

Įvadinį žodį pasakė K. Veikutis, o po jo kalbėjo dr. Kostas R. Jurgėla. Jis kalbėjo daugiausia apie įvairius prisiminimus.

Po to, vadovė perskaitė laišką, kuris bus pasiųstas į Lenkiją kardinolui Vyšinskiui, kad Seinų, Lomžės ir kitose vietose lietuviams leistų melstis -- Dievą garbinti savo igimta kalba, kaip tai numatyta Vatikano II-jame suvažiavime. Tą laišką pasirašys minėjimo organizacijų atstovai.

Po oficialios dalies priartėjama prie meninės dalies. Jauna mergaitė -- Vilniečio dukra Rūta Misiūnaitė padėklamavo eilėraščių apie Vilnių, Taurą Zarankaitė labai gražiai paskaitė du eilėraščius iš naujosios K. Bradūno knygos -- Po kalbais su Karalium.

Solistė D. Petronienė žavai ir puikiai padainavo 3 dainas, akompanuojant R. Slizytei. Dainos specialiai parinktos tai dienai. Čia gerokai padirbėjo muz. St. Slizys. Užbaigai aktorius Algis Pesys labai įspūdingai padėklamavo Brazdžionio eilėraščių apie Vilnių. Programoje turėjo dalyvauti "Šilainės" jaunimas vadovaujamas G. Gobienės bet paskutiniu momentu atsisakė.

Vadovė padėkojo programos dalyviams, sugiedojus Lietuvos himną, pradėta rinktis pietums.

Pietų vadovas Alb. Misiūnas labai gražiai pravedė pietų metu pokalbių, maloniai nuteikdamas svečius ir visus vašių dalyvius, minėjimo rėmėjus. Pietums buvo virš 100 asmenu su svečiais.

Pietų vaišingumą sustiprino mielos ponios parūpinusios skanumynų, nors dr. J. Adomavičius ir rekomenduoja taip skaniai užbaigti pietus. Tų skanumynų parūpino šios mielos ponios: Kr. Daugvydienė, E. Baublienė, O. Pusdešrienė, St. Šimoliūnienė, St. Tatarūnienė,

O. Rekašienė, G. Vilkienė, O. Šostakienė. Joms visoms priklauso pagarbą ir padėką už jų rūpesčių ir auką.

Minėjimo sėkmingumą nulėmė finansiniai rėmėjai, o jų buvo geras būrelis. Štai jie: Jolanda Baužienė du dukrelėmis Elena ir Ant. Rašytiniai, Šauliai -- Stasio Butkaus kuopos šaulės ir šauliai. Švyturio Jūrų šaulių kuopos v-ba, Šaulių C. V-ba, Organizacijų Centro v-ba, Baltijos tuntas, LB

D. Apylinkės v-ba, Balso 76 sk., SLA 352 kuopa, L. Žurnalistų S-gos D. skyrius, DLK Birutės djos Detroito skyrius, Ona ir Juozas Briedžiai, Ona ir Česys Šadeikos, Mykolas Vitkus, Bronė ir Ant. Sukauskai, Stasio Butkaus šaulių kuopos sesės, broliai ir v-ba. Jie visi atžymėti programoje. Ačiū visiems.

Ši istorinį minėjimą suorganizavo šios organizacijos, -- sudarydamos komitetą: D.L. Kultūros klubo, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos, L. Šaulių S-gos, Organizacijų Centro V-bos atstovai.

Spalio 7 d. Detroito, šauliai ir kitos organizacijos su vėliavomis rikiuojasi žygiuoti pamaldoms šv. Petro bažnyčioje.

K. Sragausko nuotrauka

Šis bei tas

SKIRPSTAS

Kai kas net linksmai, kone su tam tikru išdidumu nujuokauja dėl nesklaidumų ir aštrių klivinių šlietinės PLB valdovybės rinkimuose: girdi, štai ir mes, kaip tie pasaulio didieji neapsieiname be savojo Watergate lietuviškų aukštųjų valdžių sferose. Toki dalykai tampa madingi, kaip ir Kisingerio rūgštoka šypsena. Taigi, nusizūrėję į Amerikos politines kėbirkstis, beveik pradėdami apsi-prasti, kad tobulumo ir teisingumo dorybių šiame pasaulyje nėra laisus ar prezidento kartono negali įkūnyti. Todėl prisieina kartais apsilvilti švarką nors ir apykykiais kišeniais. Be abejo, peikus bepeikus -- vis viena nekokia iš to nauda. Verčiau mėginti nors ir iš visai sėkmingo viralo ką nors skanesnio išgriebti ir tam kartui pasisotinti. Taigi, pasižiūrėkime, ko geresnio galima iš naujos PLB viešpatystės tikėtis? Kokias viltis sudėti, kokių laimėjimų laukti? Juk naujas šiuotražis vis grynau užgriebia užmirštas pakampes. Juk aišku, ir šią vadovybę vėliau vertinsime ne pagal tą nesmagią rinkiminę maišatį, o pagal jos atliktus darbus: ar bus buvusi akykla, išmintinga, veikli, ar vykdys pažadus ir įsipareigojimus, ar pasireikš naujais užmojais ir -- ar nebus kurčia savos visuomenės balsui?

● O daug yra tų svarbių, bet ilgi šiol lyg užmirštų reikalų, kurie šaukiasi skubaus pajudimo. Pirmų pirmiausia reikia atstatyti (gal iš naujo ugdyti)? LB autoritetą ir tuo būdu siekti gilesnės veiksmės platesniuose mūsų išeivijos sluoksniuose. Tai yra būtina, kad LB taptų tikrai mūsų visų bendruomeninis ryšys ir atrama, mūsų kultūros darbų gyvybė ir lietuviškos ateities. Viena iš ryškiausių priemonių tam tikslui siekti: didysis dėmesys skirtinas tam gausiam organizacijos narveliui -- LB apylinkėi. Todėl centrinės veiksmų celės turi nedelsiant kurti planus, kad dar šį sezoną apylinkės pajustų atsigaivinimo kurą, kad jų veikimas pakiltų iš esmės nuosekliu, planingu pažangumu, o ne laikinai arba propagandistai darbus išpučiant, savaip nureklamuojant. Būtina yra išvesti apylinkių veiklą iš nuobodus šablono, iš biurokratinio siaurumo, iš atsiktikinių susirinkimų padaryti įdomius, gausiai lankomus, giriamus ir jau iš anksto lūkiamus. Taip, jie turi būti sklidini patrauklių temų ir nenuobodžių kalbėtojų, turi sušviesti gyvomis temomis ir įvairių menų pasigrožėjimu. Kad žmonės eitų ne vien iš pareigos pasidėti (vis į laikrodį žiūrint ir laukiant pabaigos), kad nebūtų gėda priklausyti pusgyviui organizmui.

● Kultūros sritis jau verkiama laukia planingensio vykdymo. Ir lietuviškai knygai bendruomeninė atrama -- tautinės savigarbos būtinybė. Dar buvo žadėta ir senosios išeivijos palikuonius šilčiau įkviešti draugai. Kalbėta ir apie lankstesnes priemones mišrios šeimoms patraukti. Ir jaunimo įglaudinimas į savo tautinę šeimą nujolatos aktualus. Dar visa eilė ir kityarimo varsnų pikožoliauja. Be to, visuomenė yra jautri švietimo srities nesklaidumams -- jie būtina akykliau išlyginti, kad nepiktintu padorylietuvių, kurie atvirai ir be kompromisų kovoja visais frontais su bolševizmu dėl tėvynės laisvės.

● Dėkui Dievui, naujų knygų dar gema, nors skaitytojai darosi nepaslinkus to dvasinio maisto ieškotis ir juo sotintis. Iš Anglijos atplaukė Jono Gailiaus Ištistos Rankos, gražiai įrišta, iliustruota, Bičiulių išleista stambi 236 pusl. knyga. Pasak autoriaus tai "žmogiški svarstymai apie visatos Kūrėją ir visų mūsų Tėvą, apie pasiilgtą gimtąją žemę, apie žmogų ir jo būitį". Tai "anų dienų šauksmas", kai atsidūrę karo nusiaubtoje Europoje ilgėjomės tėvynės, kentėjome ilgęj ir geidėme tenai grįžti. Deja, įsikūrę kitur jau per 30 m. pritaipome naujosios šalys, ir anų laikų jausmai bei ilgesys virto vien liūdna praetis. Juoba, kad ir mūsų visuomenės didelė dalis Lietuvą negali vadinti gimtine.

Knygos kalba itin lengva ir sklandi, poetiškai srovenanti, stilis romantiškai pakilus -- vien dėl to knyga pasigerėtina, o ir turinys ne vienas bus jautriai artimas, prie širdies. Tik teks to išsėsimas, ypač gausiais pasikartojimais -- kai kam gali atrodyti monotoniškas. Ir toks lyrinis mąstymų žanras jau bemaž epigoniškas. Primena Ad. Mickevičiaus Piligrimų psalmes, Panašiai rašė ir Š. Ragana (bet ji taip pat priderino epiniam kūrinį tarsi grakščią puošmeną). Vaidilutė Puidienė ir kiti. Net Krėvės Sūtemos -- pirmieji jaunystės bandymai buvo tos paties, be tik plunksnos mankštai, žengiant į tikrąją knygą, tačiau akivaizdina, kad ši graži knyga dar suras skaitytojų, kurie gėrėsis ir srauniu stiliumi ir jausmingai išgyvenamu treitinio buitės turiniu.

TOLMATOS ŽIBURIAVIMAI... (15)

STRAIPSNIŲ CIKLĄ
BAIGIANT

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

"Vyties Saulavis liaudus teisė, kunigams gardus dalino, o pats nakčia vilku zujo, iš Kauno Gardo nubėgo ligi Tolmatos Rikonės kuorų, didžiajam Kūrėjui (laikui) kelią pralėkęs".

Česlovas Gedgaudas, savo knygoje "Mūsų Praeities Beieškant", šiuos senoviškos Ingaurio giesmės žodžius paaiškina iliustracijomis ir Funk Brentano bei Rabelais citatomis. Iš jų mes sužinome, jog, iš tiesų, plačios mūsų imperijos toliuose, žinios naktimis laiką pralėkdavo. Jas perduodavo "matos" bokštuose budį "žiburiniai", kurie iš bokšto į bokštą persiūsdavo ugnies ženklus, per kelias valandas pasiekdaminetgi Tolmatos Rikonės kuorus Kubanės žiotyse.

Signalizacija, tikslus ir greitas žinių perdavimas bei jų įvertinimas su darė itin svarbų mūsų kunigų politinį ginklą. Anuomet jau gerai buvo žinoma, jog politinių apskaičiavimų pagrindą su daro faktų pažinimas.

Šios žilos senovės menas išskirti svarbius, žiburio signalų vertus davinčius, šiandieną nuskeno nežmoniškų žinių agentūrų painiavos jūron. Dabartinių žinių gausumas, jų tendencinga atranka, dar tendencingesnis patiekimo būdas mus apkurtina ir apakina. Modernių informacijos priemonių sukury, kryžminių žinių verpete, mūsų protas apglumsta, o politinės orientacijos jausmas atbunka.

Ir taip, kai mes jau nebežinome kur šiandieniniai įvykiai mus nuštums, ateina laikas grįžti prie senos, išbandytos, trumpų žiburiavimų tvarkos. Ateina laikas atgauti schematišką mūsų padėties perspektyvą.

Toks tat buvo mano tikslas rašant šiuos penkiolika "Tolmatos Žiburiavimų" straipsnių. Nebandau juose įspėti ateitį -- to niekas padaryti negali. Nenori juose daryti išvadų ar švaistytis patarimais -- tam nesi jaučiu pajėgi.

Pasirinkusi paprasto senovės matoje būdino

žiburinio darbą, aš rubežiauvau šiuose straipsniuose savo veiklą tiksliai kai kurių svarbiausių ženklių atžymėjimu.

Rytų Europos politinė priklausomybė nuo globalinių pasaulinės lygsvaros planavimų sudarė pirmyčių kelių "žiburių" temą. Anglijos ir JAV universitetuose paeiliui išdirbtų įvairių pasaulinės lygsvaros receptų pritaikymas pasaulinės politikos pravedime yra kitas žybiuojimas. Drauge, liūdnai švysteli nurodymai, jog mes patys iki šiol nemokėjome tame teorinio planavimo procese dalyvauti.

Daug kartų senąją mūsų istoriją atžymėjęs mongolų invazijos pavojus, Sovietų Sąjungos sprogimą žadą vidaus ne pasitenkinimo reiškiniai ir mūsų, kaip dalinos galybių varžytinių aukos, perspektyvos, vėl sudaro įvairaus pobūdžio blikstelėjimus.

Niūriai dunksoja tolmatos lauzė savitas JAV politinių vertybių rūšiavimas ir tragiška jaunios JAV imperijos vienatvė siekiant pasaulinės taikos. JAV nemokėjimas suprasti, jog vienintelis jų natūralus sąjungininkas siekiant amžinos taikos, tiek psichologiniai, tiek geografiniai, yra Rytų Europa, ir įkūrus JAV-bių elgesys ši vienintelį natūralų sąjungininką kaskart labiau sužlugdant -- sproginėja kuore politinių absurdo žiežirbomis. O mūsų pačių nemokėjimas šią paprastą tiesą efektyviai išdėstyti sudaro psichologinę gestančios liepsnos švystelėjimą.

Žiburinio pareigą atlikau. Išvadas tedaro Amerikos lietuvių išeivijos gardais apdalinti, beisvaidijantys kunigai.

SLITER OPERATORS

Experienced steel slitter operator needed for steady work on modern equipment. Top union rates, Blue Cross, Medical Mutual, group insurance and other benefits.

Apply in person or write to Al Iorgan

THE MORITZ STEEL CO.

6515 Juniata Ave.
Cleveland, Ohio 44103

(76-82)

Špionažo spąstuose

Svarbu išlaikyti
status quo...

Pagodinas buvo girdėjęs daug istorijų apie stalininio periodo terorą -- vieną ir iš savo tėvo, kuris buvo atšauktas iš užsienio ir laukė kada uždarys į kalėjimą ar likviduos, bet vietoj to buvo pakeltas į aukštesnes pareigas. Tačiau Avksentevo tėvo istorija buvo ypatingai jaudinanti.

-- Yra truputį melancholiškas šitame smėliu piešime. Nieko nebeliks kas tęstų tradiciją, kai jūsų tėvas mirs.

-- Atsirąs, kas tęs tą darbą, -- pasakė Avksentevas. -- Aš išmokau šio darbo. Piešti nesunku. Jau moku daryti ratus ir sugebu išvystyti komplikuotus motyvus.

-- Tai nuotabu. Tiesiog pavyzdžių jūsų prisirišimui tradicijai.

-- Mano prisirišimas yra bet kokiam status quo.

Avksentevas šiuos žodžius ištarė šaltai, kaip profesorius kuris baigia dėstyti savo teoriją ir Pagodinas suprato, kad ta istorija apie smėlio piešinius buvo ne taip sau pasiūlymas, o metafora.

-- Atsiprašau, drauge ministeri, Aš nesupratau, kad mes rimtai reikalaujame diskutojame.

-- Jūs vis tebeturite senąsias kvalifikacijas, Eugenijau, ir matau, kad svarbiausias klausimas neilko jums nepastebėtas.

-- Jūs norite pasakyti, kad atsakymas yra neigiamas.

-- Visai teisingai. Jei pasversime už ir prieš, galima save būtų laikyti neišmanėliais nepasinaudojant informacijomis, kurias mums amerikietis siūlo. Bet jūs turėtumėte suprasti, kad

mano draugai ir aš pats instinktyviai laikomės status quo, iš įpročio ar asmeniškumo. Nesvarbu koks tas status quo. Mūsų kraštas pergyveno pusę šimtmečio teroro. Dabar mes pasiekėme taikos periodą, stabilizaciją ir stiprėjimą. Kada mes veiklame, kaip tai yra atvejus su kuro nominėmis reformomis kai kuriose pramonės srityse, mes veiklame pamažu, tiksliai smulkmeniškai ištyrę problemą. Jei mes priimsime amerikiečio informacijas už gryną pinigą, turėtume veikti greitai. Tai sukelia milžinišką pakrikimą, pareikalautų pinigų, pirmenybės ir įtakos zonos vidų vyriausybės ir kas svarbiausia, partijos viduje. Ir jūs galite suprasti, kad tai nėra lengvas dalykas.

Pagodinas suprato dabar kodėl jis buvo iškvieistas į privačią pasikalbėjimą su Avksentevu. Jam norėta pasakyti, kad visą šį reikalą palikty ramybėje. Avksentevas ir vadovaujantieji asmenys, kurių vardu jis kalbėjo, rado daug patogiau nieko nedaryti.

-- Eugenijau, kaip žvalgybos karininkas, jūs parodėte didelius sugebėjimus sprendimuose. Man atrodo, kad šį kartą jūs praradote savo bešališkumą. Jūs užėmėte poziciją ir tas jūs stato ant pavojingo pagrindo. Jūs turite prieš akis puikų karjerą. Būkite daugiau suprantamesnis su mumis. Kai kurie iš mūsų nepasitiki šiuo amerikiečiu renegatu. Pagaliau mūsų baimė atsakyti status quo, stiprina instinktyviai nepasitikėjimą žmogumi, kuris nieko neprašė, atvyksta ir pa siūlo stipriausią saugotą paslapty. Mes drįstame juo nepasitikėti. Mes esame atsisėdę ant ašturių briaunos. Gal būt amerikiečiai nori mus pastūmėti vienon ar kiton pusėn. Ar žinote kas

anoj pusėj šiam reikalui vadovauja?

-- Aš neturiu jokio kontakto su tenai, drauge ministeri.

-- Vienas jūsų senas pažįstamas, kuris vadovavo Cenu operacijai Čekoslovakijoje, kai jūs irgi ten buvote, tai Leo Diamond. Ar ne keista?

-- Ir tai jus verčia galvoti, kad Lewinterio pabėgimas yra jų operacijos plano dalis?

-- Dalinai taip. Diamond turi tokiems dalykams pamėgimą. Tik jis gali tokius dalykus sukombinuoti.

-- Vadinasi mes neturime kreipti dėmesio į Lewinterio informacijas. Tokia jūsų išvada.

-- Visai ne. Mes stengsimės iš jo išpešti keltą prapagandinių elementų. Pagaliau, mes turime savo rankose žmogų, kuris paliko Ameriką, nes negalėjo pakęsti tenyščio gyvenimo. Mažiausiai ką mes galime padaryti tai leisti jam kalbėti tuo klausimu. O dėl likusio, reikia palaukti.

-- Aišku, jei tai nesudaro didelių nepatogumų... -- pasakė Lewinter ir nutraukė frazę.

Patarnautoja kiek pasilenkusi prie Lewinterio laukė, kad jai pasakytų, ką ji turinti daryti. Boris Milutin, vyriausybės propagandos skyriaus viršininkas, sulaukė kvapą su šakute ir peiliu rankoje prie bifsteko savo lėkštėje.

-- Aš nesuprantu, -- pasakė Avksentevas, kai jam išvertė "jei tai sudaro didelių nepatogumų"?

-- Tai mėsa, drauge ministeri, -- ramiai atsakė Pagodinas. -- Aš manau, kad ji neužtenkama iškepta ir jis norėtų, kad ją labiau pakeptų.

Avksentevas pliaukštelėjo pirštais ir parodė į Lewinterio lėkštę, pasakydamas patarnautojai kelis žodžius rusiškai. Ši pasilenkė per Lewinterio petį ir paėmė lėkštę. Avksentevas, Pagodinas ir Milutinas iš mandagumo nepradėjo savo valgio.

-- Papasakokite savo pirmuosius įspūdžius Maskvoje, -- paprašė Avksentevas Lewinterio.

-- Mano pirmieji įspūdžiai apie Maskvą, aš nenoriu jus užgauti, bet tai labai nuobodus miestas.

-- Ką reiškia nenoriu užgauti? -- vėl paklausė Avksentevas. Milutinas, kuris niekad nebuvęs užsieny ir angliškai buvo išmokęs tik mokykloje, vertė pažodžiui.

Tada išsikiso Pagodinas paaiškindamas, kodėl jis nenorėjęs užgauti.

-- Aš nesuprantu niekad jūsų vertimo, -- pastebėjo Lewinteris. -- Kiekvieną kartą kai aš ką nors pasakau, jūs pradėdote diskutuoti. Neverskite šito. Aš nesiskundžiu, paprasčiausiai man tas tik domina.

-- Ką jis sako? -- paklausė Avksentevas.

-- Jis sako, kad kiekvieną kartą kai pasako žodį, mes pradėdame dėl to diskutuoti.

-- Tai tegu išmoka rusiškai -- atsakė Avksentevas.

-- Ką jis sako? -- paklausė Lewinteris.

-- Draugas ministeris sako, kad jūs turėtumėte susipažinti su rusų kalba, -- pasakė Pagodinas. -- Mes surasime jums profesorius.

-- Aišku aš labai norėčiau mo-

kėti. Jei aš čia gyvensiu, tai būtu geriau...

Patarnautojai atnešus Lewinterio lėkštę visi pradėjo valgyti.

-- Paklauskite jo kur jis norėtų gyventi ir ką jis norėtų daryti.

-- Aš esu laimingas, kad palietė šį klausimą. Pirmiausia, norėčiau apsigyventi Lenino kalvoje. Aišku, man nereikalinga viso namo, užtektų apartamento iš keturių ar penkių kambarių. Gi dėl darbo, tai aš norėčiau rūpintis taršos kontrolės pritaikymu. Aš manau, kad čia galėčiau daug jums padėti.

Avksentevas pasižymėjo atsakymą.

-- Eugenijau, pasakykit jam kad mes duosim namą. Kieno? Podgorny ar Kosygin? Lenino kalva! Aš irgi ten norėčiau gyventi. Jūsų amerikietis dar turės daug ko išmokti. Pasakykit jam, kad Lenino kalva yra rezervuota seniems vyriausybės

nariams. Pasakykit jam kad mes rasime jam butą mieste ir duosime automobilį. Kas link darbo, mes matysime kur jis bus nudingesnis prie komunizmo statybos. O dabar drauge Milutin, paruoškite jį spaudos konferencijai. Labai svarbu, kad ji gerai pavyktų.

-- Ponas Lewinter, -- pasakė Milutinas angliškai, aš noriu paprašyti keltą minučių dėmesio. Jūs susitiksime su spaudos atstovais Kremliuje veidrodžių salėje. Aš būsiu su jumis ir padėsiu.

-- Turėčiau jus įspėti, -- pasakė Lewinter, -- kad esu labai nervingas prieš gausią auditoriją.

-- Jums nereikės nervuotis, ponas Lewinter. Daugumoj klausimai bus draugiški. Aš galiu jums pasakyti, kokie bus tie klausimai ir gal būt jūs galėsite dabar suformuluoti atsakymus.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
MOLD MAKERS
and
TOOL MAKERS
FOR PLASTIC AND INVESTMENT
CAST MOLDS.
APPLY CALL OR WRITE
PORT CITY MACHINE &
TOOL CO.
560 E. BROADWAY
MUSKEGON HEIGHTS, MICH. 49444
616-733-1269 (78-82)

VIENINTĖLIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Masinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave. Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO,
NES NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
7% — 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint
Anthony
Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

UŽDANGA JAI NUSILEIDO PASKUTINĮ KARTĄ

Z. Arlauskaitė-Mikšienė palydint Amžinybėn

1973 m. spalio 2 d. Det-
roite mirė Lietuvos teat-
ro veteranė, artistė ir re-
žisierė Zuzana Arlaus-
kaitė-Mikšienė.

Velionė scenos karje-
rą pradėjo Rygoje. Šio
šimtmečio pradžioje lie-
tuvų kultūrinis gyveni-
mas Rygoje buvo gan gy-
vas. Ten veikė lietuvių
mokykla, vaidino net trys
mėgėjų teatrai, darbavo-
si ir kitos lietuvių orga-
nizacijos. Iš profesijos
velionė buvo mokytoja.
Rygoje ji dirbo lietuvių
mokykloje ir pradėjo
dirbti lietuvių scenoje.
Pirmą kartą ji vaidino
1908 m. "Blindos" dramo-
je, kurią režisavo G.
Landsbergis.

Prieš pirmą pasaulinį
karą prasidėjo jos klajo-
nės po pasaulį. 1912 m. ji
išvažiavo į Rusiją ir iki
1919 m. mokytojavo Petra-
pilio ir Carskoje Selo lie-
tuvų mokyklose, kartu
dirbdama ir lietuvių sce-
noje. Po karo grįžo Vil-
niun, paskum persikėlė

nedirbo dėl garbės, dėl
savo naudos, bet dirbo
dėl to, kad mylėjo sceną
ir kad norėjo padėti ki-
tiems. Detroite ji pastatė
per keliasdešimt veika-
lų, o su gastrolėmis vai-
dinimų susidarytų per
šimtą. Visų tų spektak-
lių pelnas buvo skiria-
mas labdarystės bei kul-
tūros reikalam. Sambū-
ris visada stokojo pini-
gų. Draugų ir bendradar-
bių patariama spektak-
lių pajamų dalį skirti
Sambūrio reikalam, ve-
lionė apie tai nė klausy-
ti nenorėdavo: visas pa-
jamas sulig centu atidu-
davo toms organizaci-
joms, kurioms spektak-
lis būdavo skiriamas.
Lietuvių kultūros ir lab-
darystės reikalam savo
vaidinimais velionė su-
rinko nebe keliolika, bet
keliasdešimt tūkstančių

Senųjų kasyklų liekanos lietuviškoje Pensilvanijos dalyje, kur šią vasarą lankėsi Dirvos bendradar-
bis Vl. Būtnas, ruošdamas knygą apie Pensilvanijos lietuvių.
A. Kezio, SJ nuotrauka

NAUJOS KNYGOS

KAZYS BRADŪNAS
POKALBIAI SU KARALIUM

• Kazys Bradūnas, PO-
KALBIAI SU KARALIUM.
Anno Domini 1323-1973.
Grafika: Vytautas O. Vir-
kau. Išleido Mykolas Mor-
kūnas 1973 m. Chicagoje.
Spaudė Morkūno spaustuvė
Chicagoje. Leidinys didelio
formato, kietais viršeliais,
Vytauto Virkau pieštu ap-
lanku ir ištisus puslapius
užimančia grafika skyrių
pradžioje. Knygos kaina 5
dol. Skaitytojai leidinį gali
užsisakyti, kreipdamiesi į
leidėją: Mykolas Morkūnas,
6051 So. Ashland Ave., Chi-
cago, Ill. 60636.

• Antanas Gustaitis,
SAULĖS ŠERMENYS. Dai-
lininkas V. Vizgirda. Išlei-
do Algimanto Mackaus kny-
gų leidimo fondas 1973 m.
Chicagoje. Leidinys puo-
nus, didelio formato, kietais
drobės viršeliais, puslapi-
niais spalvotais dailininko
piešiniais, 112 psl., kaina 7
dol., spausdino M. Morkūno
spaustuvė Chicagoje.

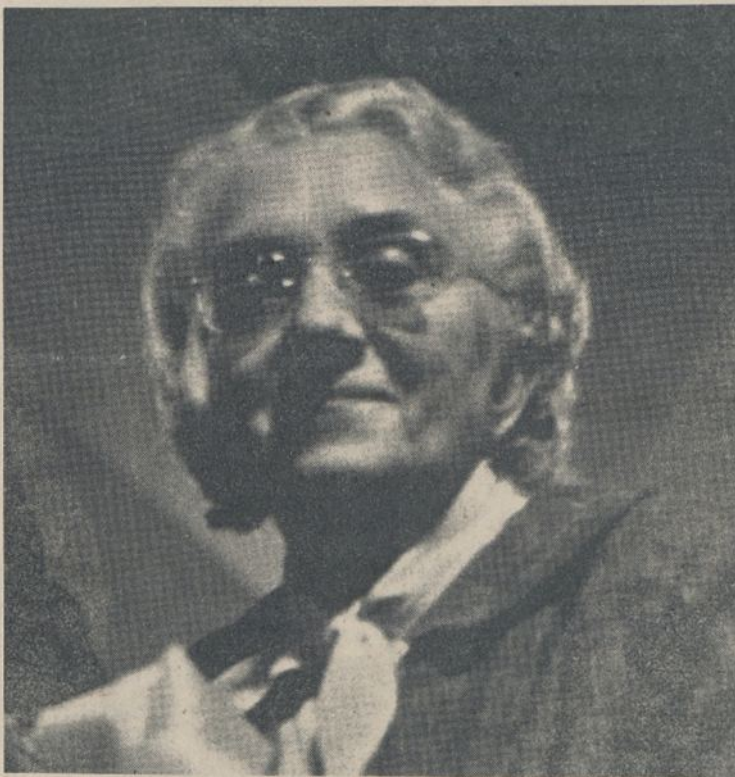
PELIUKAI IR PLASTAKĖS

PARŠĖ
BIRUTĖ PŪKEVICIŪTĖ
ILIUSTRAVO
KAZYS VESEIKA

• PELIUKAI IR PLAŠ-
TAKĖS. Parašė Birutė Pū-
kevičiūtė. Iliustravo Ka-
zys Veseika. Eiliuota pasa-
ka. Išleido "Drama" Chica-
goje 1973 m. Leidinys pato-
gaus ir gražaus formato, 40
psl., kiekvienas puslapis
ilustruotas dviejų spalvų
piešiniais. Leidinio kaina
1.50 dol.

• Algirdas Landsbergis,
VEJAS GLUOSNIUOSE;
GLUOSNIAI VĖJUJE. Du
stebuklingi vaidinimai. Iš-
leido Algimanto Mackaus

Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė 1960 m. Amerikoje.
V. Maželio nuotrauka

į Kauną ir vaidino Kauno
Valstybiniame Teatre. Iš-
ėjusi į pensiją, dar kuri
laiką vaidino "Žvaigždė-
kio" mėgėjų teatre, ku-
ris daugiausia gastrolia-
vo po provinciją.

Lietuvą užplūdus bolšė-
vikams, velionė pasitrau-
kė į vakarus, o paskum
emigravo į Ameriką. Ap-
sigyvenusi Detroite ji tuo-
jau suorganizavo čia Sce-
nos Mėgėjų Sambūrį, ku-
ris jos vadovaujamas sėk-
mingai išdirbo keliolika
metų ir, be abeio, būtų
dirbęs ir toliau, jei ve-
lionės sveikata būtų lei-
dusi. Tad artistė ir re-
žisierė Zuzana Arlaus-
kaitė-Mikšienė dirbo sce-
nos darbą dviejuose kon-
tinentuose ir, galima sa-
kyti, per visą jos gyveni-
mą uždanga jai nebuvo nu-
sileidusi. Mes negalime
jos kitaip išivaizduoti ir
atsiminti, kaip tik ap-
šviestą ramos šviesos.
Ji buvo Lietuvos teatro
veteranė, savo gyvenim-
ą atidavusi scenai. Ji

knygų leidimo fondas 1973
m. Chicagoje. Aplanką pie-
šė Zita Sodeikienė. Spaudė
Morkūno spaustuvė Chica-
goje. Knyga kietais virše-
liais, 128 psl., kaina 5 dol.

dol., tačiau Sambūriui ji
"nenusuko" nė cento...

Z. Arlauskaitė-Mik-
šienė buvo liberali-
tė per excellence. Ji iš-
pažino lietuvių nuo pat
savo jaunystės, kai vie-
šai išėjo demonstruoti
prieš caro priespaudą
Šiauliuose 1906 m., bū-
dama dar gimnazistė, ir
kaip menininkė dirbo lie-
tuvybei iki karšto lentos.
Lietuvybė jai buvo pasau-
lėžiūra, sakyčiau, gal ir
net tam tikras tikėjimas.
Jos kristališkai tyras ide-
alizmas, jos žmonišku-
mas, jos nenuilstamos
pastangos dirbti tautai ir

artimui, pagalios, jos gi-
li ir nuoširdi tautos ir tē
vynės meilė buvo tos gal-
rės, kuriomis ji vadova-
vosi per visą savo ilgą
gyvenimą. Į lietuvių vėliavą,
kurią ji taip iš-
tikimai ir išvermingai
nešė, rodos, buvo įsira-
šiusi špik: Viskas Lietu-
vai, nieko sau! Ir iš tik-
rųjų jokių medžiaginių
turtų ji nesusikrovė, nes
viską krovė į lietuviškus
aruodus.

Zuzana Arlauskaitė-
Mikšienė buvo liberali-
nių pažiūrų moteris. Ne
vieta čia būtų gilintis į
tą faktą, kad velionė,
prieš mirdama, parei-
škė artimiesiems savo no-
rą būti sudeginta, tačiau
kažkaip savaime galvon
ateina mintis, kad, pa-
sirinkdama amžino poil-
sio vietą panašiai kaip
darydavo mūsų prosene-
liai, net ir po mirties ve-
lionė norėjo ilsėtis ar-
čiau savo tautos...

Vyt. Alantas

Z. Arlauskaitė-Mikšienė G. Hauptmano veikalė "Vežėjas Hensche-
lis".

MIRŠTA TIK ŽMONĖS

JURGIS GLIAUDA

1969 metais Dirvos no-
velės konkurso komisija
premijavo Andriaus No-
rimo novelę "Alytis".

Novelė buvo spausdina-
ma Dirvos atkarpoje. Ji
nebuvo trumpa ir per ei-
lę atkarpų susidomėję
skaitytojai sekė gerai su-
kurtą veiklą. Andrius
Norimas buvo familiariš-
kas literatūrinis vardas
Dirvos premijantų būry.
Premija už "Alytį" buvo
jau trečioji A. Norimo
premija. Dvi premijas

Dirvos novelės konkur-
suose A. Norimas gavo
1964 ir 1965 metais. Jau-
nimo skaitinių konkurse
1965 metais jam buvo su-
teikta premija už apysa-
ką "Be namų". Vėliau šis
veiklas pasirodė atski-
ra knyga ir gavo gerų at-
siliepimų. Draugo atkar-
poje A. Norimas paskel-
bė romaną "Rytai - Va-
karai" 1966 metais.

Savo kūrybos arsenale
autorius turi knygų, no-
velių, miniatiūrų. Pirmas
jo veiklas pasirodė
1938 metais. Tad pre-
mijuotoji novelė "Alytis"
gražiai sutapo su trisde-
šimtųjų metų literatūri-
nio darbo jubiliejumi.

A. Norimo novelės ryš-
kus tradicinio novelišku-
mo elementas. Finalo
staigmenos efektas rū-
pestingai brandinamas
siužeto išsivystymo pro-
cese. Jo novelės visad
dramatiškos ir persona-
žų likimai tragiški.

Novelėje "Alytis" sly-
pėjo daug medžiagos iš-
plėsti siužetą, įvesti nau-
jų personažų, paversti
veikalą romanu. Šios "pa-
gundos" autorius neatsi-
laikė. "Alytis" vaizdavo
1918-1920 metų laikotar-
pį. Tai Lietuvos Nepri-
klausomybės kovų sūku-
rys. Partizanų veikla.
Pirmųjų laisvės kovų ši
vių aidai ir aukos. Tokiu
būdu "Alytis" tiko papil-
dyti to, mums visad trūks-
tamo, žanro veikalus. Į

praplėstą veikalą auto-
rius įnešė Dzūkijos pa-
davimų ir poringų, su-
teikdamas tragiškam kny-
gos koloritui lyrizmą.
Tai, kartu, surišo siuže-
tą su senove, su kovų dėl
laisvės tradicijomis.

Stambi, apie 300 pus-
lapių, knyga gavo naują,
esmę nusakantį pavadi-
nimą: Miršta tik žmo-
nės.

Lietuvių Veteranų Są-
jungos Ramovė Los An-
geles skyrius pasiryžo ši
A. Norimo romaną išleis-
dinti. Buvo sudaryta lė-
šų telkimo komisija: V.
Gily, K. Karuža, A. Ma-
žeika, S. Paltus ir aš.
Išplatinti kvietimai rem-
ti ar knygą prenumeruo-
ti atnešė pirmuosius tal-
kos vaisius. Tačiau lėšų

dar trūksta. Paramą pra-
šome siųsti A. Mirono
vardu, 4422 Oakwood
Ave., Los Angeles, Cal-
if. 90004.

Lietuvių Veteranų Są-
jungos Ramovė Los An-
geles skyrius aktyviai
ėmėsi lėšų telkimo vy-
kysiai suorganizuota iš-
vyka - pikniku nuosirdžių
ir dosnių literatūros me-
cenatų Petro ir Rūtos Sa-
kų rezidencijoje Rim Fo-
rest kalnuose.

Man atrodo, kad mūsų
leidyklos, susidomėju-
sios šios knygos išleidi-
mo galimybe, galėtų su-
sirašyti su autoriumi
(aukščiau nurodytu adre-
su). Tai palengvinų ir pa-
skubintų romano pasiro-
dymą. Juo labiau, kad jau
turima išlaidų ir leidy-
bos kaštų dalis gali būti
atmokėta iš anksto.

Mums niekad nebus
perdaug "Miršta tik žmo-
nės" žanro veikalų.
Mums tokio žanro veika-
lų trūksta.

WANTED JOURNEYMEN
ELECTRICIANS
MECHANICS
PRODUCTION SUPERVISORS
MAINTENANCE SUPERVISOR
WITH ELECTRICAL BACKGROUND
GENERAL
FOREMAN—MAINTENANCE
ALSO
MACHINISTS
TOLL & DIE MAKERS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Sat. & Sunday & Shift Work.
REYNOLDS METALS CO.
1701 PORTER S.W.
GRAND RAPIDS, MICH. 49501
An Equal Opportunity Employer
(78-83)

WANTED 1ST CLASS
MACHINISTS
ENGINE LATHE
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
Must be able to set up work from
blue prints and close tolerance. Paid
hospitalization and insurance, paid
holidays, vacation plan.
JAMES C. HEINTZ CO.
DIV. OF MYERS INDUSTRY
3738 W. 143rd St.
Cleveland, Ohio
216-252-7620
(73-79)

ASSEMBLER-PACKERS
This stand-up line operation re-
quires assembly of small parts,
inspection of chome and painted
items, and packing of finished
houseware goods. This is a steady
full-time job with full com-
pany benefits.

Apply in person at
KROMEX
380 EAST 72 STREET
(E. 72 St. exit off Shoreway)
An Equal Opportunity Employer
(76-78)

FILATELIJOS KAMPELIS

(9)

ANTANAS BERNOTAS

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Rugsėjo 10 d. -- 8 c. pašto ženklą pagerbti dailininkui Tanneriui.

Henry Ossawa Tanner (1859-1937) gimė Pittsburgh, Pa. Buvo vyskupo Benjamin Tucker Tannerio sūnus, juodųjų kilmės. Meną studijavo pas Thomas Eakins Philadelphiaje, vėliau Pariziuje pas Laurens ir Constant. Jo pirmoji paroda įvyko Paryžiaus Salione 1895 m. Dauguma jo paveikslų yra biblinėmis temomis, kaip tai: "Daniellus liūtų narve", "Lozorius prikėlimas", "Eina pas Kristų", "Žydų verkimų siena", "Kristus šventykloje" ir kt. Apdovanotas gausybe medalių ir prizų.

2. Rugsėjo 14 d. -- 6 centų atvirėlis paminėjimui 100 metų sukakties, kai JAV paštas išleido pirmąjį atvirėlį.

3. Rugsėjo 20 d. -- 8 c. pašto ženklą paminėti rašytojai Willa Cather su jos atvaizdu.

4. Rugsėjo 28 d. -- 8 c. pašto ženklą revoliucijos sukakčiai paminėti. Ši kartą su bubnininku.

ANGLIJA išleido naują 5 pašto ženklų seriją su jos žymesniais atradėjais: Livingston, Stanley, Drake, Raleigh ir Sturt. Čia dedame 7 1/2 penų pašto ženklą su Raleigh.

Sir Walter Raleigh (apie 1552-1618) gimė East Budleigh, Devonshire. Apie jo jaunystę menkai kas težinoma, tik žinoma, kad studijavo metus Oxfordo universitete. Po to jis vedė labai audringą ir permainingą gyvenimą. 1569 m. savanoriu įstojo į britų armiją ir dalyvavo hugenotų judėjime Prancūzijoje. Laikė airių sukilimo (1579-83) jis, kaip kapitonas, dalyvavo jūmalšiniame. Greit po to pasidarė karalinės Elzbiotos favoritui, buvo apdovanotas žemėmis ir 1584 m. pakeltas į bajorų luomą. Nuo 1584 iki 1587 m. jis, karalienės pavestas, vadovavo ekspedicijoms į šiaurinę Ameriką, kurios ištyrė pakrantes nuo Floridos iki šiaur. Karolinos ir įsteigė pirmas britų nausėdijas Roanoke saloje. Iširtos žemės buvo pavaldos karaliai pagerbti Virginija (Virgin Queen). Jo ekspedicijos atgabeno iki tol Europoje nekultuventus -- bulves ir ta-

baką. Susipykęs su karaliene, jis buvo patalpintas į kalėjimą, bet 1595 m. paleistas ir vėl išsiųstas tyrinėti Pietinės Amerikos ir rasti ten aukso. Savo kelionėse jis atrado Trinidad ir Tobago salas, plaukė Orinoko upe, kur kelis kartus susidūrė su ispanais, ten jau anksčiau įsikūrusiais, bet aukso nerado. 1617 m. jis padarė naują kelionę į Orinoko upę ir gretimas sritis, sudegino ispanų tvirtovę San Tomas ir, grįždamas, pakeliui užpuolė ispanų armadą, gabenusią aukso ir sidabrą iš Meksikos. Ispanų vyriausybei reikalaujant, jis buvo areštuotas ir nubaustas mirties bausme. Jo vardu yra pavadinta North Carolinos sostinė -- miestas Raleigh.

KANADA rugpjūčio 29 d. išleido 8 centų pašto ženklą pagerbti pasižymėjusiai visuomenės veikėjai Nellie McClung.

Nellie Letitia McClung, mergautinė pavardė Moodie (1873-1951) gimė Grey County, Ontario provincijoje, fermerio šeimoje. Vėliau jos tėvai persikėlė gyventi į Manitobą. 1896 m. ji išteikė už Roberto Wesley McClungo ir persikėlė į Albertą. Nellie McClung labai pasižymėjo kaip didelė kovotoja už moterų lygias teises, priklausė įvairioms labdaros organizacijoms, kaip pirmą moteris Kanadoje dalyvavo bažnytinėje metodistų konferencijoje, priklausė prie Canadian Broadcasting Corporation direktorių tarybos, 1918 m. dalyvavo Kanados karo baigimo progos konferencijoje, o vėliau buvo pasiųsta į Tautų Sąjungą Kanados delegacijos sudėtyje.

Rytų VOKIETIJA išleido 6 pašto ženklų seriją su žymiaisiais vokiečių kūrėjais, gyvenusiais Weimare. Čia dedame tos serijos 20 pėnigų p. ženklą su Schilleriu.

Johann Christoph Friedrich von Schiller (1759-1805) gimė Marbache, Wu. remberge. Studijavo teisę ir mediciną Stutgarte, bet išaugo kaip vienas

Burma -- sekantis taikiny

Prieš kiek laiko čia buvo idėtas straipsnis, kuriame buvopapasakota, ką matė vienas vokiečių korespondentas, apsilankęs Afganistane. O jo lankymosi metu Afganistano sostinės Kabulo gatvėmis riedėjo sovietiniai tankai, vadovaujami sovietinių igulų, nes afganiečiai kareiviai to "meno" dar nemoka. Stebėjosi tada tas korespondentas, kuriems galams Afganistanui reikalingi tie tankai, nesgi Afganistano niekas nesikesina pulti: Raudonoji Kinija rytuose už nepereinamųjų Himalajų kalnų, pietuose Pakistanas, su kuriuo gerai sugyvenama, vakaruose taikinga Persija. Tai jei pulty, tai nebent patys sovietai.

Pasirodo, kad ši korespondento prielaida pilnai pasitvirtino. Prieš mėnesį laiko, kai Afganistano karalius Mohamed Zahri Shah buvo išvykęs gydytis į Europą, jo ministeris pirmininkas padarė perversmą, nuversdamas karalių ir Afganistaną paskelbdamas "liaudies respublika". Perversmo metu visose sostinės Kabulo kryžgatvėse stovėjo tie patys sovietų "padovanoti" tankai ir prižiūrėjo, kad niekas nebandytų priešintis. O ką pavadinimas "liaudies respublika" reiškia, visi gerai žinome. Taigi Afganistanas, kaip prinokęs obuolys, nukrito sovietams į sterblę "taikingu keliu".

Taip pat šioje vietoje kitas bendradarbis, aprašinėdamas įvykius Afganistane pareiškė, kad dabar sovietus nuo Indijos vandenyno, to jų taip seniai išsvajoto tikslo, skiria tik Pashusistanas, kuris ir bus jų sekantis taikiny. Prie šio tvirtinimo reikalinga šio tokia korektūra: Pashusistanas nėra jokia atskira valstybė, o to paties Afganistano dalis -- teritorija, apgyventa pasutų genties žmonių. Ir jis visai neprieina prie Indijos vandenyno. Taigi, jei sovietai įsitvirtino Afganistane, tai tuo pačiu

žymiausių vokiečių klasicizmo ir literatūros milžinų. Rašė dramas, balades ir istorinius veikalus, "Sturm und Drang" pradininkas, bet vėliau perėjęs savo veikaluose ieškoti, tik kasteisu, dora ir kilminga. Artimai draugavo su kitu vokiečių kūrėjos milžinu Goethe, jo raštai išleisti keliasdešimtyje tomų. -- Savo raštuose jis yra panaudojęs ir lietuviškų motyvų (iš dainų), o dramoje Demetrijus vaizduoja Krokuvoje kunigaikštį Leoną Sapiega. Jo raštų didelė dauguma išversta lietuvių kalbon. Bene pirmasis išvertė jo dramas Dr. Vincas Kudirka (Orleano Mergelė ir Vilių Telis). P. Vaičiūnas vertė Klasterį ir Meilę, Plėšikus ir Don Carlos, Keliolika jo veikalių buvo statomi Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių teatruose.

metu paėmė ir tą Pashusistaną. O gal jis turėjo galvoje Pakistaną? Tas tai prieina prie Indijos vandenyno ir galėtų būti sekantis taikiny.

Neveltui Persijos šachas, pajutęs, kad gretimame Afganistane darosi nevisai malonūs dalykai, atskubėjo į Washingtoną prašyti karinės pagalbos. Washingtone jis buvo sutiktas tik karaliams ar imperatoriams skiriama pompa. Na, ir karinė pagalba buvopazadėta. Šachas gaus naujųsių jet lėktuvų, geriausių tankų ir įvairių kitų modernių karinių įrengimų. Tas "deal" buvo padarytas labai greitai. Neužmirština, kad Persija turi turtingus naftos šaltinius ir naftą eksportuoja į kitus kraštus. O Amerikai šiuo metu naftos nepaprastai trūksta. Tai gal Persija ir pasižadėjo už karinius įrengimus atsimokėti nafta. Tik pasikite ir vežkitės. Bet su parsivežimu tai jau didesnė bėda. Vežtis naftą per Indijos ir Pacifiko vandenynus būtų labai ilgas ir nepatogus kelias. Daug arčiau ir patogiau būtų vežtis per Suezą kanalą ir Viduržemio jūrą. Bet kad tas Suezas kanalas nuo žydų su Egiptu karo tebėra aklinai uždarytas. Todėl reikia manyti, kad dabar padidės spaudimas Artimuose Rytuose ieškoti kokios nors išeities ir kaip nors kanalą atidaryti.

Vos tik Persijos šachas išvyko, į Washingtoną po poros savaičių atskubėjo Pakistano prezidentas. Pakistanas, Afganistanui kritus, atsiskleidė mirtiname pavojuje. Kas žino, ar sovietai, norėdami pasiekti Indijos vandenyną, nesukombinuos koki naują triuką. Juk pašonėje sovietų "draugas ir patikimas" Indija, kurią seniai L. Brežnevą nepaprastai išgyrė už jos "taikos siekimą". O kaip žinia, Pakistanas su Indija jau ne kartą kariavo dėl Kašmiro, o ir Indijos visokeriopai remiami Bengalijos "sukilėliai" prieš porą metų atplėšė visą rytinę Pakistano teritoriją, ten įkurdami naują valstybę Bangladesh (Bengalią).

Tačiau Pakistano prezidentas Washingtone buvo sutiktas labai jau paprastai. Kągi, kraštas nors ir didelis, bet neturtingas, neturi nė naftos ne kokių kitų gamtos turty. Ir norimos karinės pagalbos negavo. Buvo tik pasižadėta jiems tiekti "atsargines" dalis,

TEXTILE MACHINE OPERATORS—No experience necessary. Excellent benefits. Apply in person — Eddington Thread Mfg. Co., 3222 Knights Rd., Eddington, Pa. (75-81)

WELDERS—FITTERS

Experienced preferred

Steady, permanent work

Manufacturers of custom equipment

CHARLES STRAND CO.

12995 Hillview, Detroit, Mich.

Fenkell-Mayers area

313-491-6600

8 to 11 a. m., 1 to 3 p. m.

(79-82)

kaip tai jau buvo sutarta prieš kelis metus, na ir duoti šiaip jau kokios ekonominės paramos. Atrodo, kad Pakistanui nenoriama duoti daugiau ginklų norint išlaikyti "balansą" su Indija. Kaip žinia, sovietai Indijai yra davę ir dabar dar duoda ginklų ir kitų karinių įrengimų. Matyt, nenorima erzinti sovietų ir prisibijoma, kad čia neišskiltų naujas karo židiny.

Dabar, kaip rašo New York "Sunday News" bendradarbis Alton Slagle, vyksta rūgimas kitoje Bengalijos įlankos pusėje, būtant Burmoje. Burma, tas buvęs vienas iš Didžiosios Britanijos karinės perlo, dramblio kaulo, brangakmenių ir kietmedžių kraštas, po II Pasaulinio karo britams pradėjus savo buvusias kolonijas atidavinti vietiniams, 1948 m. gavo nepriklausomybę. Ir valdėsi kaip respublika U Nu vadovaujama. Tačiau 1962 m. įvyko karinis perversmas, U Nu buvo nušalintas, o visą valdžią į savo rankas paėmė Revoliucinė Taryba -- karinė junta iš 15-os asmenų, kuriai vadovauja kairysis Ne Win. Ir valdo tikro diktatoriaus griežtumu.

Ar daug esame girdę apie Burmą? Beveik nieko. Užsienio žurnalistų į Burmą neišleidžiama, o jei kokia žinėle ir prasmunka, tai jos patikrinti neįmanoma. Tačiau žinomas vienas dalykas, kad jau nuo II Pasaulinio karo pabaigos rytinės Burmos džiunglėse operavo partizanai. Buvo mėginta tuos partizanus išnaikinti, bet, matyt, kad nepavyko.

Kaip dabar patiriama, tai tų partizanų priviso visuose Burmos pakraščiuose ir jie jau kontroliuoja beveik trečdali visos Burmos teritorijos (turėdami apie 261,789 kv. mylių plotą). Ir jie operuoja visur: Siamo (Thailand), Laos, Kinijos, Indijos ir naujai atsiradusios Banglades valstybės pasieniuose. O kas dėjos (ir dabar dar dedasi Laose) visi labai gerai žinome. Su Kinija Burma turi labai ilgą sieną ir, kaip sakoma, tie partizanai yra ginkluoti Kinijos ginklais ir jos pasieniuose operuoja visai laisvai.

Burmos sostinėje Rangoone Raud. Kinija turi didžiulę pasiuntinybę, kurioje randasi net 60 tarnautojų. Ir tie tarnautojai, greičiausia, ir vadovauja tam partizaniniam judėjimui.

Toks Raud. Kinijos mėginimas įsitvirtinti per tuos partizanus ir Burmoje, negalėjo likti nepastebėtas ir Sovietų Sąjungos. Ir Sovietų Sąjunga, kuri savo pasiuntinybę Rangoone teturėjo tik keletą tarnautojų, šiomis dienomis, kaip patirta, nenorėdama "pasiduoti" jų skaičių padidinti iki 120 asmenų. Taigi dabar lauktina, kad Sov. Sąjunga labiau susidomės diktatoriumi Ne Win ir, ko gero, jam pradės tiekti ginklus, kad galėtų atsispirti Raud. Kinijos įtakai. Žodžiu, Toliuose Rytuose kuriama nauja Kuba. (ab)

NAUJOS KNYGOS

• Viktorija Genytė-Šmaizienė, GYVENIMAS IR DARBAI. Eilėraščiai. Išleido Jonas Šmaizys. Redagavo Leonardas Žitkevičius. Iliustravo Liucija Poscentė. Vinjetas piešė Paulius Jurekus. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Rinkiny 96 psl., kaina 3 dol.

DR. A. MACEINOS NAUJAS VEIKALAS

Vokietijoje gyvenantis prof. dr. A. Maceina ruošia spaudai naują knygą: "Religijos filosofija", kurią yra pasiryžęs išleisti Krikščionis Gyvenime. Po šio veikalo prof. Maceina yra pasiryžęs rašyti knygą apie religiją ir ateizmą. Šiuo metu, keturis kartus peržiūrėjęs korektūrą, "Draugo" spaustuvėje jau spausdinama prof. Maceinos knyga "Krikščionis Gyvenime". Veikalas netrukus bus baigtas spausdinti. Krikščionis Gyvenime prenumeratoriai visus šios leidyklos leidinius gauna su 25% nuolaide. Adresas 4545 W. 63 St., Chicago, Ill, 60629. Prenumeratoriui tampama atsiuntus savo adresą.

BAIGIAMOS SPAUDAI RUOŠTI NAUJOS KNYGOS

Stasys Yla baigia ruošti antrą tomą veikalo "Šilva Žemaičių istorijoje". Kun. A. Grauslys, paskatintas pasisekimo knygos "Ieškau Tavo veido", kuri jau išpirkta, dabar ruošia naują religinį veikalą -- "Didžiojo šviesoj". Kun. J. Burkus dirba prie knygos "Dvasių pasaulis". Visus šiuos veikalus planuoja leisti Krikščionis Gyvenime.

VILNIUJE NUŽUDYTO KANKINIO BIOGRAFIJA

Bolševikų Vilniuje 1947 metais nužudyto vysk. Vinco Borisevičiaus biografiją ruošia spaudai kun. dr. A. Baltinis. Knygą planuoja išleisti Krikščionis Gyvenime. Veikalas galbūt išeis Liet. kat. mokslo akademijos Negestančių žiburių serijoje.

RELIGINIS ELEMENTAS LIETUVIŲ POEZIJOJE

Literatas, kritikos istorikas Vladas Kulbokas pradėjo ruošti spaudai veikalą "Religinis elementas lietuvių poezijoje". Šią knygą yra suinteresuotas išleisti Krikščionis Gyvenime.

ŠV. RAŠTO STUDIJA

Kun. Antanas Rubšys, buvęs San Diego kunigų seminarijos profesorius, vėliau perėjęs dėstyti New Yorko Manhattan kolegijoje, ruošia spaudai įvadą į Šv. Raštą. Išleis Krikščionis Gyvenime.

LEIDYKLA ĮSILIEJA Į MOKSLO AKADEMIJĄ

Krikščionis Gyvenime serijos knygų leidėjai posėdžiavo Putname, dalyvaujant prof. St. Ylai, prof. S. Sužiedėliui, prel. V. Balčiūnui ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirm. kun. prof. A. Liutimui bei akademijos reikalų vedėjui kun. R. Krassauskui. Buvo pareikštas nusistatymas įjungti į LKM akademiją. Formalus Krikščionis Gyvenime įjungimas į LKM akademiją numatomas akademijos centro valdybos posėdyje spalio mėnesį. Kun. dr. J. Gutauskui del sušlu. bavirusios sveikatos pasitraukus iš Krikščionis Gyvenime pirminko pareigų, jas perėmė prel. V. Balčiūnas, Krikščionis Gyvenime yra nusistatęs išleisti bent du nauju veikalų kasmet.

PRAPLEČIAMA KRIKŠČ. GYVENIME LEIDYKLOS VADOVYBĖ

Į Krikščionis Gyvenime knygų serijos redakcinę vadovybę yra naujai pakviestas kun. dr. Juozas Prunskis, Ankstybesnėji redakcinės vadovybės nariai yra: prel. dr. Vytautas Balčiūnas (Thompson, CT), dr. Juozas Girnius (Boston, MA), kun. dr. Jonas Gutauskas (Delhi, Ont., Kanada), kun. Stasys Yla (Putnam, CT), prof. dr. Antanas Maceina (Munster, Vokietija), prof. dr. Simas Sužiedėlis (Brockton, MA)

HIRING NOW!
FOR OUR ZINC & ALUMINUM PLANT
LABORERS — FURNACE OPERATORS — MAINTENANCE MEN
Steady employment, overtime opportunities & attractive fringe benefits.
APPLY AT PERSONNEL OFFICE
ARTHURMENDEL RD. OFF PAW PAW AVE.
MICHIGAN STANDARD ALLOYS, INC.
BENTON HARBOR, MICH. 49022
616-927-3157
Equal Opportunity Employer (78-84)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
LIFT TRUCK MECHANICS
Experienced in electrical background preferred.
Excellent wages and all fringe benefits.
Apply or call. Ask for Al O'Neill
CLARK EQUIPMENT COMPANY
2239 Fenkell
Detroit, Michigan 48238
313-342-5100
An Equal Opportunity Employer (75-81)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ALGIUI RUKŠĖNUI PASKYRĖ PREMIJĄ

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba, pirminkaujama dr. Skrinskos, š. m. spalio 13 d. posėdy metinę kultūrinę premiją 1000 dol. paskyrė clevelandiečiui rašytojui Algiiui Rukšėnui už jo knygą "Day of Shame", kurioj aprašomas Simo Kudirkos išdavimas rusams.

Premijos įteikimas įvyks Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metiniame susirinkime lapkričio 3 d. Lietuvių Namuose.

TRIJŲ SOLISTŲ KONCERTAS

Spalio 21 d., 4 val. p. p. Clevelande turėsime progos išgirsti tris Chicagos Lietuvių Operos solistus: Neriją Linkevičiūtę, Bernardą Prapuolienį ir Vytautą Naką.

Sis įdomus koncertas vyks kartu su metinė Naujos parapijos vakariene.

Koncertą ir vakarienę Naujos parapijos salėje ruošia L.R.K. Moterų Sąjungos 36-ta kuopa.

• **Clevelando šaulių kuopa** per savo pirm. dr. K. Pautienį, Dirvai paremti įteikė 15 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• **Lietuvių Komitetas Clevelando mero Ralph Perk perrinkimą** remti lapkričio 5 d., rinkimų išvakarėse, rengia Lietuvių Namuose visų tautybių pobūvį. Norima sukonsoliduoti tautybių grupes ir stipriai paremti merą Perką, kuris yra daug padėjęs įvairioms tautybėms ir užmezgęs tikrai bičiuliškus santykius su kultūrinėmis, visuomeninėmis ir socialinėmis grupėmis. Demokratų kandidatui Carney atsiskaičius dalyvauti rinkimuose, Ralph Perk liko vieninteliu kandidatu į Clevelando merus.

• **Ukrainiečiai studentai** pakviestie lietuvius studentus dalyvauti bendrame posėdy apsvarstyti tarpusavio bendradarbiavimo galimybes. Panašūs ryšiai yra užmegsti su latvių ir estų studentų sąjungomis.

SVARBUS PASITARIMAS

Š. m. spalio 20 (šeštadienį), 7 val. vak. Lietuvių Namų svetainėje įvyks pasitarimas Clevelando kultūrinės veiklos koordinavimo klausimais. Kviečiami mokslo, meno, muzikos, literatūros ir visuomeninio darbo veikėjai. Pasitarimą kviečia LB Clevelando Apylinkės valdybos Kultūros ir švietimo skyrius.

• **L.D.K. Birutės Draugija** Clevelande š. m. gruodžio 2 d. Lietuvių Namuose East 185 St. ruošia jaunųjų talentų popietę. Visas jaunimas, kuris domisi ir dirba įvairiose srityse meno, dainavimo, literatūros, poezijos, dailiojo skaitymo ir deklamavimo ar piešimo ir šokio pavieniai ar grupiniai, taip pat besireiškia amatų srityje, kaip siuvimo, įvairių įrankių darymo ir panašiai kviečiami dalyvauti bendrame jaunųjų talentų šuipinyje. Registruotis iki spalio 21 d. pas draugijos pirmininkę Veroniką Nagevičienę tel.: 946-1159 arba pas vicepirm. Izabelę Jonaitienę tel.: 381-0930 kasdien nuo 10 val. ryto iki 11 val. vakaro.

PADEKA

Clevelando Skautininkų Draugovė, š. m. spalio 7 d. Lietuvių Namuose suruošusi M. K. Čiurlionui pagerbti akademią, reiškia nuoširdžią skautišką padėką dr. M. Nasvyčiui už turiningą paskaitą, pianistui A. Kuprevičiui už gyvą ir įspūdingą M. K. Čiurlionio muzikinę kūrybos pristatymą. Padėką priklauso J. Stempužiui už aparatūrą ir Lietuvių Namų komitetui dėkojame už lengvatą. Entuziastingas ir gausus Clevelando visuomenės dalyvavimas ne vien tinkamai įvertino mūsų pastangas, bet tuo pačiu parodė savo susidomėjimą mūsų tautinių kultūrinių vertybių puoselėjimu.

Clevelando Skautininkų Draugovė

SALSS SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks lapkričio 22-25 d., Sheraton-Cadillac viešbutyje, Detroite. Suvažiavime bus įdomios paskaitos, darbo posėdžiai ir smagūs linksnavakariai.

Bus renkama nauja centro valdyba, kontrolės komisija ir Garbės teismas. Jau keli studentai pasiūlyti šioms pareigoms. Jei kas dominasi aktyviai dalyvauti L.S.S., praneškite centro valdybai sekančiu adresu: Š.A.L.S.S.C.Y., 1554 Rydalmount, Cleveland, O. 44118.

Būtų įdomu išgirsti apie lietuvių studentų veiklą iš visų vietovių ir universitetų.

Šių metų suvažiavimas atrodo bus įdomus, naudingas ir smagus. Prašome kad visi dalyvautų.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos vardu
Vytautas J. Žagarskas

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

JAV 200 METŲ SUKAKTIES ATŽYMĖJIMO

REIKALAI

1976 metais bus minima JAV 200 metų nepriklausomybės sukaktis. Šiai sukakčiai tinkamai paminėti, JAV Kongresas įstatymu yra įkūręs įstaigą vardu American Revolution Bicentennial Commission (sutrumpintai ARBC) su centru Washington, D.C.

Š. m. gruopiočio mėnesio 31 d. JAV LB Krašto Valdybos delegacija sušauks išlaiką LB Visuomeninių Reikalų Tarybos narių Algimanto Gečio, Aušros Mačiulaitės - Zerr ir kun. Kazimiero Pugevičiaus, lankėsi Washington kur turėjo pasitarimus su etninėmis ir tautinių grupių pareikškimus koordinuoti.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 19-21 D.D. Studentų ateitininkų suvažiavimas Lietuvių Namuose.

SPALIO 20 D. Jaunimui šokių su programa, Dalyvaus Philadelphia mergaičių kvartetas, Lietuvių Namuose, 8 v.v. Ruošia Clevelando Studentai Ateitininkai.

SPALIO 21 D. Naujosios parapijos salėje koncertas: N. Linkevičiūtė, B. Prapuolienis ir V. Nakas.

LAPKRIČIO 2 D. Abiturientų pristatymo balius, Clevelando Lietuvių naujų namų salėje.

LAPKRIČIO 3-4 D.D. Ateitininkų metinė šėlimo šventė.

LAPKRIČIO 10 D. Balfo seimas.

LAPKRIČIO 10 - 11 D.D. Lietuvių Dienos, Ruošia Liet. Bendruomenės Clevelando Apyl. Valdyba.

LAPKRIČIO 24 D. Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės valdyba.

GRUODŽIO 1 D. Jaunimo žygio subatvakaris.

GRUODŽIO 2 D. Clevelando Birutininkų rengimas.

GRUODŽIO 24 D. Lietuvių pensininkų klubas Clevelande rengia bendrą kočias.

• **Išnuomojamas kambarys** pensininkėi moteriai puikiame name prie E. 185 gatvės. Patogumai. Skambinti 481-7081.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

PRESS BRAKE HELPER
Experienced necessary. Aluminum and light galvanized. Steady work. Paid benefits.

Mr. B. Rose
216-581-2700 (79-81)

SHEET METAL PRODUCTION
Must make own layouts. New products. Paid benefits, advancement.

Mr. B. Rose
216-581-2700 (79-81)

LAYOUT MAN
To layout insulation enclosures. Experienced. Steady work. Paid benefits.

Mr. B. Rose
216-581-2700 (79-81)

WANTED AT ONCE
AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP MEN & OPERATORS FOR CONOMATICS & BROWN & SHARPE
New plant facilities. Excellent benefits and overtime.
SLABE
MACHINE PRODUCTS CO.
4659 INDUSTRIAL PARK
WILLOUGHBY, OHIO
216-946-6555 (73-79)

jančiu direktorium dr. M. Goldman ir jo padėjėja B. Black. Apsilankymo pagrindiniais tikslais buvo pasiinformuoti apie ARBC organizaciją, veiklos kryptis, tautinėms grupėms pramatomą vietą sukakties atžymėjime, ir galimybės gauti federalinės valdžios finansinę paramą tautinių grupių norimiems pasireikškimams įgyvendinti. LB savo ruožtu ARBC pareigūnus supažindino su JAV LB atliekamu kultūriniu bei švietimo srities darbu, plačiau paliečiant lietuvininkų mokyklų tinklą, LB leidinius, dainų bei šokių švenčių rengimą.

Pokalbio metu išryškėjo, kad Washington esantis ARBC centras turi savo poskyrius visose 50 valstijų. Šie poskyriai veikia gubernatorių paskirtų pareigūnų žinioje. Centrinei įstaigai tenka savo veiklą bazuoti valstijų patiektų planų tvirtinimu, jų koordinavimu, bei profesinių patarimų teikimu. Paskiros valstijos ruošia planus nepriklausomybės sukakčiai paminėti ir yra atsakingos už joms suteiktų federalinių fondų paskirstymą. Norint lietuviams gauti finansinę paramą dainų ar šokių šventei 1976 metais rengti, teks veikti per valstijų komisijas. Kreipimasis turės būti vykdomas per vietas, kur šventė vyksianti, LB apygardų ar apylinkių valdybas.

Pats sukakties atžymėjimas skirsis nuo įprasto pavilijonų statymo ir mūgės surengimo pobūdžio. Bus siekiama daugiau išskirti kultūrinius bei socialinius laimėjimus, parbrėžti etninę - tautinių grupių įnašą į JAV gyvenimą. Nors ARBC yra pramačiusi gaires sukakties atžymėjimui, valstijoms bei etnines - tautines grupes atstovaujančiom organizacijom yra siekiama palikti teisę su rasti joms priimtina paminėjimo būdą.

LB atstovai kėlė svarbą anglų kalba išleisti leidinį liečiantį lietuvių įnašą į JAV istoriją. Gautas pritarimas tokio leidinio išleidimui ir LB prašyta surasti autorių tokiam leidiniui paruošti. Leidinio parašymui ARBC sutikė autoriui skirti stipendiją. Taip pat buvo užsiminta apie JAV leidžiamą Encyclopedias Lituanica, joje sukaupę medžiagą liečiančią JAV lietuvių, ir paaiškinta jos sunki finansinė padėtis. Paprašyta finansinės paramos igalinti likusius tris tomus iki 1976 metų sukakties išleisti. M. Goldman prašęs jam prisiūsti išleistiuosius tomus. Savo ruožtu ARBC ieškos priemonių su enciklopedija supažindinti valdines bei universitetų bibliotekas ir tarpininkauti ieškant fundacijų paramos.

ARBC pareigūnai pakvietė JAV LB užsiregistruoti kaip JAV lietuvių atstovaujančią organizaciją ir pareiškė norą su jos atstovais palaikyti glaudžius ryšius.

JAV LB Krašto Valdyba artimu laiku apygardų bei apylinkių valdyboms suteiks išsamią informaciją ARBC reikalais.

LB Inf.

LANKĖSI IŽDO DEPARTAMENTE

Š. m. rugsėjo mėnesio 26 dieną JAV LB Krašto Valdybos delegacija, susidedanti iš LB Visuomeninių Reikalų Tarybos narių Algimanto Gečio, Aušros Mačiulaitės-Zerr ir Algimanto Gurecko, lankėsi Washington, Iždo Departamente delegacija buvo priimta Deputy Assistant Secretary of the Treasury Howard L. Worthington, Šalia Worthington taip pat dalyvavo jo štabo pareigūnas Jacques Garland.

Pasimatymas buvo išgautas tarpininkaujant Respublikonų Partijos Centriniam Komitetui. Juo siekta painformuoti Iždo Sekretorių ir vyriausią JAV ekonominės politikos vadovą George P. Shultz apie sovietų vykdomą diskriminaciją lietuvių amerikiečių atžvilgiu prieš jam išvykstant spalio mėnesio pradžioje į Sovietų Sąjungą. Įteikta memorandum pristatytas aukštesnių tautinių grupių pareigūnų, gavėjams esant ekonominiai nepajėgiems mūit apmokėti.

Memorandume taip pat išskelstas faktas, kad tik Vilniaus miestas pavergtoje Lietuvoje esąs atidaras turistams. Suminėta, kad nežinint JAV Administracijos paskutiniu laiku propaguojamų artimų ryšių su Sovietų Sąjunga, nuo š. m. balandžio mėnesio yra pusiau sumažinę duotą laiką lankytis Lietuvoje. Vietoje ankščiau teiktų 10 dienų, šiuo metu teikiama lankytis vos penketą. Į galimus sovietų aiškinimus jóg tai padaryta dėl kambarių viešbučiuose trūkumo, sugestijuota sovietams pasiūlyti, kad problema būtų sprendžiama turistams leidžiant lankytis kituose miestuose ir nedraudžiant apsigyventi pas gimines bei draugus.

Memorandume pāleistas ir amerikiečių lietuvių susirūpinimas, kad plečiami prekybos santykiai su Sovietų Sąjunga gali pakenkti JAV saugumui ir jos gyventojų ekonominiam gerbūviui. Prašyta spalio mėnesio pradžioje į Sovietų Sąjungą vykstančią prekybos tikslais delegaciją imtis priemonių iš sovietų išsiderėti mūitų sumažinimą, bei turistų keliavimo varžymo panaikinimą. Priminus, kad JAV neprižiasta Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, prašyta, kad Iždo sekretorius Shultz derybose su sovietais nepažeistų ar ne susilpnintų JAV vykdomos nepripažinimo politikos.

Worthington LB delegacijos suleikta informacija bei pokalbio metu keltais klausimais labai domėjosi. Pokalbis užsėtes daugiau negu valandą laiko. Pažadėjo su memorandumu supažindinti prekybinės delegacijos narius. LB atstovams ypač buvo malonu, kad prieš delegaciją priimdamas Worthington pasistengė gauti informaciją JAV nusiistatymo Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą reikalais.

Tą pačią dieną LB delegacijai teko lankytis Valstybės Departamente, kur atskirai kalbėtas su Pabaltijo valstybių skyriaus viršininku Edward Hurwitz ir dvišalės politikos formavimo (Bilateral Political Relations) skyriaus viršininku William J. Dyess.

Pokalbyje su Hurwitz plačiau buvo paliesti šiandieninės JAV politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu klausimai. Iš jo sulaukta pritarimo LB akcijai kontaktuojant San Francisco orkestro narius prieš koncertus Vilniuje, juos supažindinant su Lietuvos ypatinga padėtimi. Šiuo savo veiksmu, teigė p. Hurwitz, LB papildė Valstybės Departamento pareigūnų ankstyvesnes pastangas Jo manymu šiuo metu Pabaltijo valstybių problemos supratimas tiek Kongreso narių, tiek amerikiečių visuomenės tarpe yra

padidėjęs. Jo gaunami laiškai, užklausimai, bei Kongreso narių pareiškimai patvirtina jo teigimą. Visa tai Pabaltijo valstybių klausimui yra naudinga.

Šių metų pradžioje Valstybės Departamentui išleisus oficialaus diplomatinio postų žemėlapių naująją laidą, JAV LB nurodė keletą klaidų bei netikslumų liečiančių Pabaltijo valstybes. Žemėlapyje yra patiekta sąrašas tų valstybių su kuriomis JAV palaiko diplomatinis santykius, bet Pabaltijo valstybių jame nėra. Šio apsilankymo metu, Hurwitz LB atstovus painformavo, kad ši klaida bus atitaisyta ir ruošiamoj naujo žemėlapių laidoj klaidos esančios atitaisytos. Pabaltijo valstybės esančios įrašytos, Kiek ankščiau, LB dėtos pastangos į Valstybės Departamento leidžiamus žemėlapius įtraukti pastabą (disclaimer) jog JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių aneksijos į Sovietų Sąjungą taip pat buvo sekmingos.

Lankantis pas Dyess LB atstovų siekta daugiau pasiinformuoti dėl JAV dedamų pastangų sujungti išskirtas šeimias, patirti galimybes dėl siuntiniam mūitų sumažinimo ir turistams lengvatų išsiderėjimo. Buvo paliestas Simo Kudirkos klausimas bei galimybės jam pagelbėti. Dyess matomai yra susipažinęs su Pabaltijo valstybių klausimu ir sovietinio gyvenimo apraishomis. Tačiau jis pilyai palaikė dabartinę JAV "dėtentę" su sovietais politiką. Jo argumentai už prekybinių santykių su sovietais išplėtimą LB atstovų neitkino. Tolimos ateities viltimis bazuojami JAV politikos argumentai atrodė nai vūs. Susidarė įspūdis, kad sen. Jackson įstatyminis priedas draudžias sovietams suteikti prekybines lengvatas kol Sovietų Sąjungos teritorijoje yra pažeidžiamos žmogiskios teisės, sudaro rimtą pavojų minėtai Valstybės Departamento politikai.

LB Inf.

FITTERS WELDERS BURNERS CRANE OPERATORS MAIN. MECHANICS

Must be experienced and willing to work overtime.

ELECTRICIAN

Must be experienced in maintenance and upgrading plant facility systems.

SCHEDULER

Must have recent experience in production control or material coordination. This is a new position with challenge and opportunity.

REPUBLIC STRUCTURAL STEEL COMPANY
TELEPHONE 216-361-4400
1270 EAST 53 STREET
CLEVELAND, OHIO (72-74)

PUNCH PRESS OPERATORS

FOR PARTIAL NIGHT SHIFT
(4:30 P.M. TO 10 P.M.)

Excellent opportunity to secure a part time job in steel stamping and trimming operation. We offer good starting rate plus fringes.

Apply in person at

KROMEX

880 EAST 72 STREET
(E. 72 St. exit off Shoreway)
An Equal Opportunity Employer (76-78)

ALUMINUM FOUNDRY

In need of experience men
INSPECTION
PERMOLD
CORE-ROOM
TRIM-ROOM
Good hourly rate, plus incentive.
SCHMELLER ALUMINUM FOUNDRY
3300 EAST 87 STREET
CLEVELAND, OHIO (72-79)

MACHINIST—EXP. FULL CHARGE OF MACHINE SHOP. BE YOUR OWN MAN. BUILD SMALL JIGS & FIXTURES. MAINTAIN PRODUCTION TOOLS (SMALL DIES & MOIDS). LIBERAL OVERTIME. CO. PD. BNFTS. APPLY PINLITES BLDG. 34, 1275 BLUMF. AVE., FAIRFIELD, N.J. OR CALL PHIL SCHNEIDER 201-575-8820. (75-81)

MACHINISTS

IMMEDIATE OPENINGS
EXPERIENCED ONLY
PLANER
INTERNAL GRINDER
EXTERNAL GRINDER
ENGINE LATHE
THE LEES-BRADNER CO.

W. 121 and ELMWOOD
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer (75-81)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAĮ VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Korp! Neo-Lithuania** 1973-1975 m. Vyr. Valdybą sudaro: Jurgis Lendraitis — pirmininkas, 516 Charle-ton Ave., Willow Springs, Ill. Tel. 839-8610; Audronė Pavilčiūtė — vicepirm., 5532 So. Whipple Ave., Chi-cago, Illinois 60629. Telef. 434-5191; Elena Songi-nienė — sekretorė, 6142 So. Sacramento Ave., Chi-cago, Ill. 60629. Tel. RE 7-2622; Bronius Kasakaitis — išdininkas, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-7707; Romas Česas — arbiter ele-gantiarum, 5827 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. PR 6-5005.

Organizacijos ir pavie-niai asmenys visą korespon-denciją, liečiančią Korpora-ciją, prašom siųsti sekreto-rės vardu ir adresu.

• **Popietė su Vladu Jaku-bėnu.** Kultūrinės popietės liet. tautiniuose namuose, Chicagoje rengiamos ir ši sezoną. Lietuviškoji visuomenė kviečiama jose daly-vauti. Pirmoji ši sezoną po-pietė bus spalio 21 d. su

prof. Vladu Jakubėnu. Jos metu popietės dalyviai tu-rės malonią progą išgirsti prof. Vlodo Jakubėno, iški-taus mūsų muziko, kompo-zitoriaus, pedagogo, kritiko nueitąjį kelią bei šiaandie-jo puoselėjamus užmojus. Įtarpuose girdėsime Vlodo Jakubėno kompozicijos dai-nas ir muziką. Popietės pradžia 3 v. p. p.

• **A. Augūnas mirė** spalio 13 d., 8 val. vak. Lake Worth, Floridoje. Mirė stai-ga tik Lietuvių Klubo susi-rinkimą pravedus. Jis buvo ilgametis to klubo pirmi-ninkas.

• **Regina Rūta žymantai-tė,** aktyviai įsijungusi į lie-tuvių politinę veiklą New Yorke, rugsėjo 19 d. grįžo iš Europos, kur ji išbuvo šešias savaites.

Būdamą Pabaltijo Mote-rų Tarybos pirmininke, rug-sėjo 15-16 d. lankėsi Stutt-garte, Vokietijoje ir skaitė paskaitą įvykusiame Lietu-vių Moterų Klubų Federaci-jos suvažiavime. Vėliau atostogavo Italijoje ir aplan-

kė Lietuvos Diplomatinių Šeŭ su ponis. Rugsėjo 19 dieną grįžusi į New Yorką tuoj pat išvyko į Vašing-toną, kur ji kartu su LB atstovais lankėsi Valstybės Departamento sukviestoje konferencijoje. Taip pat bu-vo priimta sen. Percy ir jo asistento Scott Cohen, ku-ris pakvietė ją pietų ir tu-rėjo progos plačiau išsikal-bėti Pabaltijo tautų reika-lais ir ilgiau diskutuojant Liberty ir Free Europe ra-dijo klausimą.

• **Algirdas Budreckis** at-sisakė iš SLA Pildomosios Tarybos sekretoriaus parei-gų ir persikėlė gyventi su šeima į Quincy, Mass., pra-dėdamas Bostone dirbti draudimo srityje.

• **Daiva Kleinaite,** kurią rugsėjo 29 d. grįžtančią au-tomobilu namo užpuolė bū-rys negrų vaikigalių ir la-bai smarkiai sumušė, guli Bostone Carney ligoninėje. Jai padaryta galvos opera-cija.

• **Inž. Edmundas Cibas** išrinktas ALT Bostono sky-riaus pirmininku. Vicepi-rmininku išrinktas Stasys Lušys ir išdininku inž. Aleksandras Čaplikas. At-stovais į ALT suvažiavimą Chicagoje išrinkti A. Čap-likas ir S. Lušys.

• **Juozas Maurukas,** ak-tyvus New Yorko visuome-nininkas po sėkmingos ope-racijos dr. L. Plechavičiaus priežiūroje, baigia sveikti namie ir pradeda vėl įsi-jungti į lietuvių organiza-cinę veiklą.

• **D. Klinga,** newyorkie-čiams lietuviams gerai pa-žįstamas vyresniosios kar-tos atstovas, nutarė savo saulėleidžio dienas praleisti Floridoje ir ten nusipirko namus, bet grįžęs į New Yorką baigti tvarkyti išsi-kėlimo reikalų, susirgo ir jam padaryta operacija dr. V. Paprocko priežiūroje.

• **New Yorko tėvų pran-ciškonų** senai pradėtas sta-tyti Kultūros židinys jau baigtas ir gruodžio 1 dieną jame įvyks pirmas paren-gimas-banketas 75 dol. asmeniui. Tie pinigai eis ži-dinio vidaus baldams įsigyti. Oficialus židinio atida-rymas bus vasario 15-16 d.

PLB seimo proga JAV aplankė daug lietuvių iš ki-tų pasaulio kraštų. Ta pro-ga po seimo jie aplankė ir savo gimines bei draugus ir pažįstamus, o taip pat susi-tiko su Amerikos lietu-vių veikėjais pasidalindami įspūdžiais.

MOLD MAKERS
BRIDGEPORT OPERATORS
GENERAL MACHINISTS and
BENCH HANDS
Experienced in plastic injection molds
required. Top rate, overtime & fringe
benefits.
FIRST OF TROY CORP.
985 Elmwood
Troy, Mich.
313-585-6112 (73-76)

Detroito Liet. namuose rugsėjo mėn. 29 d. įvykusiame Mykolų pagerbime, Švyturio kuop. šaulės sesės, vardinų ir 60 met. sukak-ties proga, įteikios dovaną kuop. pirm. Mykolui Vitkui nepamir-šo ir tos pat kuop. vald. nario Mykolo Kizio, iš kairės: Julanda Ki-zienė, kun. Kazimieras Simaitis, Mykolas Vitkus, Kristina Daugvi-dienė ir Kazimieras Daugvidas, Stovi: dovanos priėmėjas Mykolas Kizys. Įteikėjos: Nėlė Urbšaitienė, Marija Kinčienė ir Vera Kulbo-kienė. K. Sraugausko nuotrauka

Los Angeles ramovėnų - šaulių linksmavakario vienas svečių stalas. Iš kairės sėdi: dr. A. Milaknis, p.p. Bernotai, dr. J. Ged-augas-Prialauskas, J. Karužienė, B. Venckienė, p.p. Mironai, p. Milaknienė, K. Karuža ir p. Ivanauskienė. L. Kanto nuotrauka

Ramovėnų-šaulių linksmavakaris prie Pacifiko

Š.m. rugsėjo 22 d. šv. Kazi-miero parapijos salėje įvyko ramovėnų - šaulių linksmava-karis, kurio tikslas: gauti pel-nu paremti karinę spaudą ir A. Mirono naujai leidžiamą knygą "Miršta tik žmonės".

Ramovės pirmininkas A. Mi-ronas programai vadovauti pa-kvietė Vl. Šimaliūną, kuris pa-sveikino svečius ir paryškino abiejų organizacijų reikšmę vi-suomenėje ir brolišką bendra-darbiavimą savųjų tarpe bei šio vakaro tikslą.

Pradžiai, Latvijos suomių or-kestrui grojant, svečiai ir vieš-nios pašoko keletą šokių, o po to, už gražiai papuoštą stalą, vaišinosi šaulės Onos Orlovie-nės paruoštais valgiais. Orkest-rui pritariant, dainavo solistas Henrikas Paškevičius

Sol. Henrikas Paškevičius dai-nuoja Los Angeles ramovėnų ir šaulių parengime.

L. Kanto nuotrauka

Solistas, pateikęs visą eilę šokių priedainių lietuvių kal-ba, savo sodriu bosu ir jaus-mingu atlikimu sudaręs roman-tiškai malonią vakaro nuotaiką vertas ypatingos padėkos, juo-ba, kad už tokį gražų dainavi-mą neėmė jokio atlyginimo.

Loterijos šulinio bilietus pla-tino: O. Mironienė, Spirauskas, D. Kaškelienė, A. Pinkus, A. Kupinskienė ir Gr. Valančius, surinkę 112,75 dolerių. Viso iš vakaro grynų pelno gauta \$282,00. Šiam gražiam tikslui paaugojo vertingas laimėjimas dovanas šie asmenys: J. Andra-šūnas, Pr. Gasparonis, F. Ker-šis, A. Mironas, J. Puikšnas, O. Mironienė; pinigais aukojė: A. Galdikas \$20, J. Stankus \$10, gen. St. Raštikis \$10, L. Kan-tas \$10, dr. J. Varnas \$10, Lie-tuvių Kooperatyvas \$10 ir K. Ka-ruža \$10.

delė padėka. Ji remia visų orga-nizacijų parengimus su skaniais tortais ir kepsniais, yra didelė visuomeninė ir daug pasidar-bavus aukų rinkimu Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Bilietai kepsnius aukojė: Br. Venckienė, M. Banionienė, D. Kaškelienė, Ir. Janušauskienė, L. Stadalninkienė, M. Uksienė, P. Pinkienė, p. Sturonienė, Br. Šimkevičienė, P. Mažeikienė, J. Karužienė ir kt.

Bilietaus pardavinėjo V. Apei-kis, J. Janušauskas, Gr. Radve-nis ir A. Pinkus. Bufetą vedė Vl. Gilyis ir A. Galdikas.

Nors žmonių buvo per šimtą bet puikiai buvo pasižokta ir linksmiai praleistas vakaras.

Ramovės ir šaulių organiza-cijos pirmininkai dėkoja visiems atsilankiusiems ir prie linksmavakario prisidėjusiems, ypač programos vedėjui Vl. Šimaliū-nui, vyr. šeimininkei Orlovie-nei, talkininkėms M. Banionie-nei, Br. Venckienei, bilietaus par-davėjams, loterijos platinto-jams, bufeto vedėjui Vl. Giliui ir A. Galdikiui, salės puošėjams Vl. Šimaliūnui, p. Spirauskui, J. Venckui, J. Stankui. Taip pat priklauso didelė padėka ir tiems kurių čia negalėjau visų išva-r-dinti. Kazys Karuža.

ST. LOUS, Mo.

RUOŠIASI BALETUI

Atsimenu gerai, kai prieš koki pusamžį se-ni žmonės pasakodavo, kad, girdi, kokie čia da-bar metai -- tik meteliai: trumpi ir labai vienodi.

Aš su jais nesutikda-vau ir panaudodamas vi-są tada turėtų išmintį įrodinėdavau, kad visi metai yra tokio pat ilgumo, turi tiek pat dienų, kurios suskirstytos į dyv-liką mėnesių, o šie jau, nors ir ne visai tiksliai, atstovauja visus keturis metų laikus. Tik dėl to netikslumo (aš tada taip galvodavau) ir įprastasa-kyti: vėlyvas pavasaris arba ankstyvas ruduo.

Kai pritrūkdavau iškal-bingumo savo neklaidin-gumui apginti (o toli gra-žu ne viskas galima buvo "viešai" pasakoti) aš tylė-davau, bet visvien gre-tindavau viena prie kito neužbaigtus projektus ir skaičiuodavau ar pakaks laiko per ateinančią vasa-rą visiems sumanymams įvykdyti. Didžiausi ir su-dėtingiausi projektai ta-da būdavo "pirotechniš-ki" bandymai (tai vyko tuoj po Pirmojo Pasauli-nio karo). Jiems buvo ruo-šiamasi daug kruopščiau ir atsargiau negu šiaandie-ną ruošiamasi naujo bran-duolinio užtaiso bandy-mui. O kur dar to am-žiaus patys biauriausi ir gėdingiausi nuotykių -- užmigtį beganant. Už tai nors mirties bausmės ir išvengdavome, bet kirčių į užpakalį gaudavome ge-rų. O kur dar pasiaiškini-mai motinai dėl suplėšy-tų kelnų belipant į me-džius ir beieškant varnų kiaušinių, o kur dar kiti robinzoniški varliamu-šių žygiai?... Visa tai su-sumavus ir pavertus į lai-ką atrodydavo, kad vasa-

rėlė tokia ilga, kad jos jo-kiu būdu negalima būtų sutalpinti ir į visų metų krepšį.

Nežinau, bet greičiau-sia dėl atominio amžiaus pokštų ar dėl moterų ir vyrų teisių susilyginimo St. Louis apylinkėse ši vasara buvo trumpa. Ro-dos tik keletą kartų pa-bendravau su Lietuvių Taut. Sąjungos tuizais, pa-šokome Sąjungos nario R. Izdūnio dukters vestu-vėse ir pasigirdo žvirb-lių čirškėjimas, kad lai-kas pradėti apie ruden-i-nius parengimus galvoti. Viskas gal būtų ėjęsena ir įprasta vaga, bet neti-kėtai visus planus sumai-šė buv. Lietuvos Valst. teatro baleto artistė Ire-na Adomavičiūtė-Gintau-tienė Ji pradėjo išguld-i-nėti, kad ar verta kas-met krantinčių lapų akor-dų klausytis. Ji siūlo niū-rų rudenį pragiedrinti linksmais vasaros atsi-minimais ir ta proga š. m. spalio 21 d. 2:30 p.p. Collinsville, Ill. Mac Mi-ners teatre stato Felix Mendelssohn'o "A Mid-summer nights dream" 3-jų veiksmų baletą. Jo libreto sudarytas bazuo-jantis "Shakespeare vai-dinimu.

Dalyvaus apie 80 šokė-jų, nuo jauniausio am-žiaus iki suaugusių. Visi dalyviai yra Irenos Gin-tautienės studijos moki-niai, kurių dalis univer-sitetų studentai.

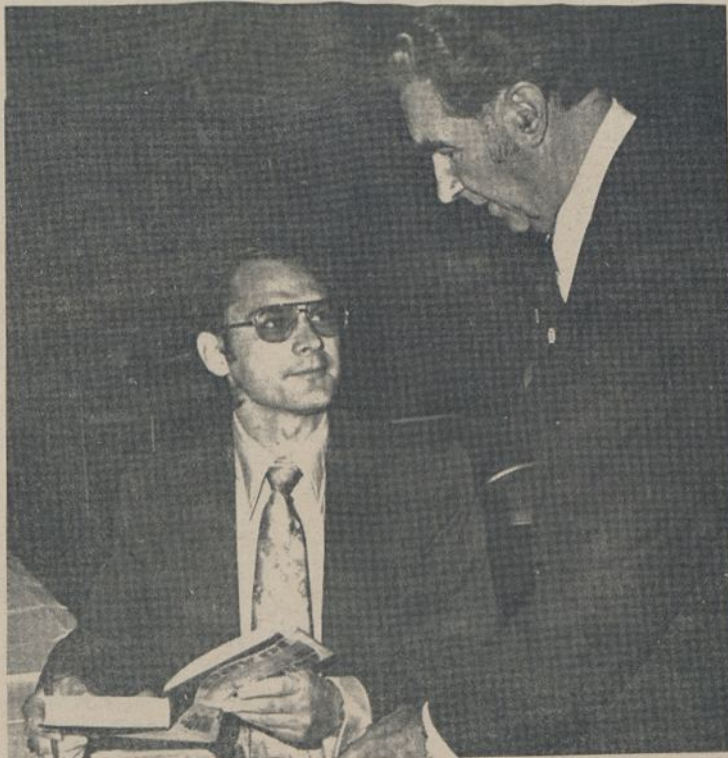
Po programos pagal tradiciją ir pagal prie-te-lių ir pažįstamų pageida-vimus, galimas daiktas, kad kur nors susimes "spiečius".

Tranai - žvalgai jau iš anksto bus pasiūsti "su-sispietimui" vietos pa-rinkti. (rg)

Repeticijos metu p. Gintautienė "šlifuoja" būsimas balerinas.

PAGERBĖ ALGI RUKŠĖNA

Rugsėjo 30 d., L. Moterų Klubų Federacijos Philadelphijos Klub-bas suruošė knygos apie Simo Kudirkos tragediją -- "Day of Sha-me" pristatymą. Nuotraukoje, knygos autorius Algis Rukšėnas duoda autografą Česlovui Tamašauskui. K. Čikoto nuotrauka

Kaip prieš daugelį me-tų įsisteigęs Lietuvių Mo-terų Atstovybės Philadel-phijos Klubas, taip ir šiaandien, tik kitu savopa vadinimu besigarsinąs -- Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadel-phijos Klubas, turėdamas savo tarpe judrią pi-rmininkę buvusią Lietu-vos valst. oper. solistę Juzę Augaitytę, kuri per eilę metų besidarbuo-dama ir besirūpindama mūsų vargstančių tautie-čių šalpa, taip pat skir-ria savo veiklos žymią dalį ir kultūrinius rei-lus paremti.

Čia klubo pastangomis rugsėjo 30 d. buvo su-rengtas gabaus ir talen-tingo mūsų jauno tautie-čio Algio Rukšėno kny-gos "Day of Shame" pri-statymas, kurioje yra su-rinkta daug autentiškos medžiagos apie Simo Ku-dirkos bandytą šuolį į laisvę.

Susirinkus gražiam bū-riui visuomenės, V. Vo-lertas trumpai apibūdino šios knygos turinį ir su-pažindino su autorium A. Rukšėnu. V. Volertas pri-minė, kad jau atėjo laikas

mums šio krašto valdžiai nebenuolankiauti besikei-čiant politiniais pašneke-siais dėl tų ar kitų Lietu-vos laisvinimo reikalų, o nepabūgti griebtis at-tinkamo triukšmo ar šauksmo, idant būtų iš-girstas mūsų balsas.

Kalbėjo ir pats knygos autorius A. Rukšėnas. Jis vaizdžiai nušvietė ne-lengvą knygos pasirody-mo kelią ir idėją daug laiko atimantį darbą, pi-nigo ir kitas padarytas iš tėvynės meilės tam skirtas pastangas. Tai klausant buvo kiekvie-nam džiugu, kad tokį dar-vyrą galėjo išauginti mū-sų varganas išeivijos gy-venimas, jį nepalenkda-mas iš lietuviško kelio iš-klysti, kaip tai jo amži-ninkų dalis kitur nuklam-poja.

Šios knygos buvo par-duota 50 egz. nes tiek ir-tebuvo užsakyta, o parei-kalavimo atsirado ir dau-giau.

Po sol. Juzės Augai-tytės žodžio buvo sugie-dotas Lietuvos himnas ir pasivaishinta užkan-džiais ir kavute.

J. Bubelis